

LETTER ALSO AVAILABLE IN:

[BAHASA INDONESIA](#) | [ESPAÑOL](#) | [FRANÇAIS](#) | [नेपाली](#) | [PORTUGUÊS](#)

Washington, DC, October 5, 2026

OPEN LETTER TO FOREIGN AFFAIRS MINISTERS, MINISTERS OF ENVIRONMENT OR EQUIVALENT ON THE COUNTRY PARTIES, HEADS OF MISSION, AND NEGOTIATORS OF THE CONFERENCE OF THE PARTIES TO THE CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY

Subject: Call to prevent backsliding on established rights of Indigenous Peoples, Afro-descendant Peoples, and local communities

Date: October 5, 2026

I. IMPORTANCE OF COP17 DECISIONS FOR INDIGENOUS PEOPLES, AFRO-DESCENDANT PEOPLES, AND LOCAL COMMUNITIES

The Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework (KM-GBF) sets forth an ambitious agenda for safeguarding life on Earth and the decisions that will be adopted at the seventeenth Conference of the Parties (COP17) will have major implications for the way Parties translate related commitments into equitable and long-lasting results. Paramount to these efforts and the rights-based aspirations of the KM-GBF is the extent to which the rights and contributions of Indigenous Peoples, local communities and Afro-descendent Peoples, and women, youth, and peoples with disabilities within those communities, as custodians and stewards of biodiversity will be fully recognized, respected, protected, and upheld.

Globally, Indigenous Peoples, Afro-descendant Peoples, and local communities hold legal rights to less than half of the area they customarily manage (i.e., nearly 19 percent of the world's terrestrial land mass),¹ and based on a growing body of evidence, community lands and territories governed under secure tenure rights are associated with better conservation outcomes, including lower rates of degradation and deforestation, and greater benefits for more people than areas managed by public or private entities.¹ Considering that nearly half of the world's Key Biodiversity Areas overlap to some extent with Indigenous and local community lands, and that most of the protected areas currently recognized by states were previously held and sustainably governed by Indigenous Peoples and local communities, the need to acknowledge the longstanding relationship between traditional peoples and biodiversity conservation cannot be overstated. However, communities can only steward their lands and

¹ [Ecology and Society: The role of Indigenous peoples and local communities in effective and equitable conservation](#)

territories if their rights and decision-making authority are effectively recognized and protected by states and upheld by the implementation guidance sanctioned under the Convention for Biological Diversity (CBD).

It is within this context that the decisions of the upcoming COP will have a determining and long-term effect on the rights of Indigenous Peoples, Afro-descendant Peoples, and local communities. Issues to be decided include: (i) whether community lands and territories are effectively recognized and protected as distinct contributions to the KM-GBF; (ii) who decides on conservation and restoration interventions; (iii) how Indigenous and traditional data and knowledge are used and protected; (iv) whether benefits will effectively flow to affected communities and their organizations; and (v) the role of the Gender Plan of Action for the gender-responsive implementation of the KM-GBF. These matters require urgent attention, while delegations can still shape and defend the scope of the agreements.

II. TEN TARGETED DEMANDS FOR THE ADOPTION OF RIGHTS-BASED, NON-REGRESSIVE TEXTS AT COP17

To mitigate the threat of rollbacks and uphold the rights-based commitments of the KM-GBF, we, the undersigned Indigenous, community, women and Afro-descendent organizations, civil society organizations, and observers to the CBD, call on state parties and delegations to recognize and protect the rights of Indigenous Peoples, local communities, and Afro-descendant Peoples, and their women members, by rectifying the application of agreed principles across five key areas of the Framework:

A. Voluntary Guidelines on Targets 2 and 3 of the KM-GBF

*With reference to COP17 Agenda Item 10 on the implementation of the programme of work on Article 8(j) and other provisions of the Convention related to indigenous peoples and local communities to 2030, including **sub-item 10(b)(i)** and **sub-item 10(b)(ii)**, as well as decisions related to CBD/SB8J/REC/1/3, Parties should:*

1. Include the recognition of Indigenous and Traditional Territories as a distinct conservation category.

Adopted text should explicitly recognize Indigenous and Traditional Territories (ITTs) as a distinct area-based conservation measure, anchored in the traditional knowledge systems, governance institutions, and self-determination rights of Indigenous Peoples and other traditional communities. Terminology that could directly or indirectly subordinate and subjugate ITTs under nationally defined systems of Protected Areas and Other Effective Area-Based Conservation Measures (OECMs) should be avoided (e.g., qualifying ITTs as “complementary” actions, rather than “distinct and differentiated” measures).

2. Sustain the rights to free, prior, and informed consent.

The right to free, prior, and informed consent (FPIC) should be upheld and made irreducible in its scope and application across all decisions and associated implementation guidance.

Qualifying terminology that directly or indirectly weakens state obligations to respect and enforce the rights of Indigenous Peoples and other Traditional Communities to FPIC should be expressly avoided or removed in alignment with international treaties, agreements, and standards. This includes, but is not limited to, the use of qualifiers such as “in consultation with,” “as appropriate,” “where applicable,” or “in accordance with national circumstances” that weaken the mandatory character of FPIC and enable state-level decisions without the effective consent of rights holders.

3. *Include provisions on self-government and territorial governance.*

The self-determination rights of Indigenous Peoples and other traditional communities — including biocultural fundamentals — should be upheld and reinforced, as opposed to ignored or undermined. The substitution of enforceable commitments with conditional guidance (e.g., replacing “should” with “may”) or the removal of essential qualifiers (e.g., “autonomous” governance) risk undermining State obligations or commitments vis-à-vis Indigenous Peoples, Afro-descendant Peoples, and local communities should be avoided.

4. *Refer to the presumption that Indigenous and Traditional Territories are not inherently degraded.*

No Indigenous, Afro-descendant, or community territory should be considered degraded by default. All restoration interventions must be based on a prior assessment and the free, prior and informed consent of concerned rightsholders, and to ensure effective and meaningful implementation, this safeguard should remain in the operative body of the text and not relegated to a footnote or secondary reference.

5. *Include the human rights framework underpinning the guidelines.*

All references to the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, human rights principles, and other relevant international instruments should be retained and upheld. Doing so is essential for ensuring that implementation of Targets 2 and 3 follow rights-based approaches that recognize and respect the collective tenure and self-determination rights and Indigenous Peoples and other traditional communities.

B. Implementation of Article 8(j)

Relative to COP17 Agenda Item 10 on the Implementation of Article 8(j) and other provisions of the Convention on Biological Diversity related to Indigenous peoples and local communities, including all associated sub-items, Parties should:

6. *Accelerate the implementation of Article 8(j) through the direct and meaningful participation of Indigenous Peoples, Afro-descendants and Local Communities, and their women members.*

The Subsidiary Body on Article 8(j) and other provisions of the Convention Related to Indigenous Peoples and Local Communities (SB8J) should prioritize the implementation of Article 8(j) with the substantive, meaningful and effective participation of Indigenous, local community, and Afro-descendant representatives, including equitable participation of community women representatives. The SB8J Programme of Work should be anchored in an affirmative rights framework to guard against decisions that may weaken rights or limit the decision-making authority of rightsholders through a strict adherence to a “Party-led process.” Finally, pursuant to

Decision 16/6, SB8J should recognize the presence, rights and contributions of “Afro-descendant Peoples” and advocate for their involvement in all related processes and decisions.

C. Synthetic Biology, Digital Sequence Information on Genetic Resources, and Cali Fund

Regarding COP17 Agenda Item 16 on Synthetic biology, and discussions on Digital Sequence Information (DSI) on genetic resources and the operationalization of the Cali Fund, Parties should:

7. *Apply a rights-centered approach to decisions on synthetic biology, the digital sequencing of information (DSI) and the operationalization of the Cali Fund.*

COP17 comes at a decisive moment for the future of global governance of digital sequence information on genetic resources (DSI). After years of negotiation, COP15 recognized that benefits arising from the use of DSI should be shared fairly and equitably and established as a multilateral benefit-sharing mechanism. At COP16, the Cali Fund began to give concrete form to that decision. These gains are important and must be protected. However, the mechanism is still under development, and the decisions taken now will determine whether it can address historical inequalities or instead reproduce them in the digital sphere.

Decision 16/2 established the mechanism and the Cali Fund, including the minimum allocation of 50 percent of its resources to the self-identified needs of Indigenous Peoples and local communities. What we seek now are the conditions necessary to ensure that these commitments are fulfilled, and that open options do not reduce their scope. For Indigenous Peoples, local communities, and Afro-descendant Peoples, DSI concerns more than the distribution of financial resources. It also concerns territories, knowledge, consent, power, and authority. Genetic information can be digitized, stored, combined with millions of other sequences, and reused anywhere in the world. Yet the biodiversity from which this information derives did not emerge in a vacuum. It exists in specific territories and is frequently connected to knowledge systems and to management, selection, cultivation, domestication, and conservation practices developed over generations. Digitalization must not erase these relationships. Turning biodiversity into data must not make rights invisible.

To ensure that benefits arising from traditional knowledge and the digital sequencing of information fairly and equitably reach the communities that have developed, maintained and cultivated the broad potential of biodiversity for generations, we call on negotiators to uphold five key points:

- **Render the Cali Fund actionable.** Despite intentions, the Cali Fund has yet to generate financial contributions that are commensurate with the profits of biodiversity. COP17 must ensure effective implementation of Decisions 15/9 and 16/2, by creating the agreements and conditions necessary to mobilize contributions from DSI users and generate resources at the scale required to fulfil its purpose. A benefit-sharing mechanism can only fulfil its purpose if benefits are effectively generated and shared
- **Ensure effective access to the Fund.** Ensure that at least half of the Fund’s proceeds are made accessible to Indigenous Peoples and local communities, and the pursuit of their self-determined priorities through direct, understandable, and usable access

pathways; and publicly track amounts committed, allocated, and effectively received in the territories

- **Uphold the Fund's inclusive and transparent governance structure.** Ensure that the Fund's administrative and operational arrangements remain under the authority, guidance, and accountability of the Conference of the Parties, per Decision 16/2, whilst maintaining transparency of decisions concerning priorities, allocation, and evaluation through the full and effective participation of rights-holder representatives.
- **Strengthen the transparency, traceability, and governance of data and information.** Strengthen the provenance and source of metadata (i.e., country and community of origin, as well as associated traditional knowledge) while ensuring that the rights, permits, and consent conditions associated with this information remains linked to DSI throughout all subsequent transactions or exchanged across databases. Develop interoperable traceability mechanisms and explore emerging technologies, including artificial intelligence, to connect DSI with its provenance, associated knowledge, and subsequent uses. Support the real and concrete application of the CARE Principles and guidance on peoples' data and knowledge developed under their own leadership, while safeguarding collective rights, sensitive data, and Indigenous Peoples' and local communities' data sovereignty. Digital availability must not be interpreted as unlimited authorization to use associated knowledge or pursue new uses.
- **Mandate rights-centered participatory reviews.** Request that the review methodology measures effective resource mobilization and distribution, direct access, participation in decision-making, and respect for collective rights, in addition to the mechanism's administrative viability. Peoples and Local Communities must participate in producing and interpreting that evaluation.

D. Operationalizing and Mainstreaming Decision 16/6 on Afro-Descendant Peoples

Per the constituting principles of the CBD, Decision 16/6 on the recognition of the rights and contributions of Peoples of African Descent applies to all future Convention deliberations and decisions. This includes, inter alia, the Voluntary Guidelines under Article 8(j), area-based conservation measures, ecosystem restoration, access and benefit-sharing mechanisms, biodiversity financing, capacity-building initiatives, and the broader implementation of the KM-GBF. Ensuring coherence across these processes will be essential to translating recognition into meaningful participation, equitable representation, and concrete implementation outcomes.

8. *Realize the full and effective participation of Afro-descendant Peoples across CBD decisions, negotiations, and implementation processes.*

In alignment with Decision 16/6, ensure the meaningful participation and equitable representation of Afro-descendant Peoples in all dimensions of the CBD and implementation of the KM-GBF, including access to financing, knowledge exchange, and reporting. To this end, we call on Parties and negotiators to:

- Explicitly recognize the role and contributions of Afro-descendant Peoples in biodiversity conservation, restoration, and sustainable use in the Voluntary Guidelines related to Targets 2 and 3 of the KM-GBF.
- Include explicit reference to Afro-descendant Peoples and their rights across decisions, where relevant.

E. Direct financing for Indigenous Peoples, Afro-descendant Peoples, Local Communities, Women, and Youth

Under COP17 Agenda Item 8 on Resource Mobilization and the Financial Mechanism, we urge Parties to advance equitable, rights-based, and inclusive biodiversity finance—recognizing the stewardship, knowledge systems, and conservation efforts of Indigenous Peoples, Afro-descendant Peoples, and local communities. To this end, Parties should:

9. *Secure direct financing for Indigenous Peoples, Afro-descendant Peoples, and local communities.*

Effective implementation of KM-GBF Targets 2 and 3 depends on the just and equitable distribution of financing to those who steward the planet's biodiversity. To this end, implementation of KM-GBF Target 19 must prioritize support to the peoples that defend and maintain biodiversity and associated ecosystem functions and services by:

- Strengthening direct financing mechanisms for Indigenous Peoples, Afro-descendant Peoples, and local communities, enabling their organizations to access timely, transparent, and effective resources for conservation, restoration, territorial planning, community biodiversity monitoring, and environmental impact assessments.
- Addressing and removing administrative burdens and by avoiding conditional language that directly or indirectly weakens financing commitments to rightsholders and associated state obligations via references to “national circumstances,” “where appropriate,” or other limiting terminology.
- Recognizing peoples' representative organizations as eligible entities to receive and administer resources directly, consistent with their own governance structures and accountability mechanisms.

F. Gender Plan of Action and the Tenure Rights of Indigenous, Afro-Descendant, and Local Community Women

Regarding COP17 Agenda Item 15 on the midterm review of the Gender Plan of Action 2023–2030, the recommendation of the sixth meeting of the Subsidiary Body on Implementation (CBD/SBI/6/L.2), and agenda Item 10(b)(i) regarding the guidelines under Tasks 1.1 and 1.2 of the Article 8(j) Programme of Work (Recommendation SB8J-1/3), Parties should:

10. *Uphold the Gender Plan of Action and secure women's tenure rights within collective lands and territories.*

Women of Indigenous Peoples, Afro-descendant Peoples, and local communities are custodians of sacred territories, critical ecosystems and food systems, seeds, medicinal plants,

water sources, and grazing and gathering areas, cultural heritage, and of the traditional knowledge associated with them. Their rights to use, access, manage, and inherit these lands and resources are mostly held through customary and collective systems and are rarely documented. This leaves them especially exposed when territories are titled, zoned, restored, or placed under conservation measures. Targets 22 and 23 recognize women's equal rights and access to land and natural resources and the need for gender-responsive participation in decision-making. Yet the midterm review found that only a quarter of Parties involve women's groups in developing their national biodiversity strategies and action plans, and only 20% included targets on equal access to land and natural resources.

During SBI-6, proposals were made to replace "gender-responsive" with "gender-sensitive"; delete disaggregation of data by sex; and enable implementation on the basis of national circumstances. At SBSTTA-27, the proposal for further work on equity, gender equality, and the human rights-based approach was removed from the agreed text and retained in brackets only.

To address the pervasive weakening of women's rights within all communities and associated implementation guidance to the KM-GBF, Parties should:

- Retain previously agreed language from COP15 on "gender-responsive" measures throughout the decisions.
- "Urge" implementation of the Gender Plan of Action, consistent with decision 15/11, rather than merely "encourage" it.
- Avoid qualifiers such as "in accordance with national circumstances, priorities and capabilities" that reduce existing commitments.
- Retain data disaggregated by sex, age and other demographic factors, and apply this to land tenure, including highlighting the specific and sex-disaggregated land tenure indicators currently included in Target 22 and Target 23. Ensure indicators on land-use change and land tenure in the traditional territories of Indigenous Peoples and local communities reflect women's rights within collective systems.
- Affirm the guiding principle on gender equality and intergenerational equity (that is currently bracketed) in the guiding principles to Article 8(j), and explicitly include women in the provision encouraging Parties to promote best practices to secure land tenure and governance.
- Support adoption of the bracketed proposal for further work on equity, gender equality, and a rights-based approach, with the participation of SB8J. The final review of the Gender Plan of Action should draw on submissions from Indigenous, Afro-descendant and local community women's organizations.
- In the context of Task 1.2 of the Gender Action Plan on spatial planning/EIAs: Support upstream prevention of rights infringement by ensuring women's land tenure, resource uses, knowledge, and differentiated impacts are identified and addressed before spatial planning and land-use decisions are taken, rather than relying only on safeguards afterwards.

COP17 should be remembered as the conference that strengthened the contributions of Indigenous Peoples, Afro-descendant Peoples, local communities, and the women and youth within these communities to biodiversity conservation, not as a forum where previously recognized rights were weakened through seemingly technical drafting changes with profound legal and territorial consequences.

Signatories will be listed below.

1. Association de Bomassa pour la Promotion de la Culture et la Protection de la Biodiversité (ABPCPB)
2. Association pour le Développement Durable des Populations Autochtones et Locales du Gabon (ADDPALG)
3. African Women's Network for Community Management of Forests (REFACOF)
4. Amazon Conservation Team
5. Alliance Nationale d'Appui et de Promotion des Aires et territoires du Patrimoine Autochone et Communautaire en République Démocratique du Congo (ANAPAC RDC)
6. Asociación de Mujeres Afrodescendientes del norte del Cauca (ASOM)
7. Asociación Interétnica de Desarrollo de la Selva Peruana (AIDESEP)
8. Asociación de Forestería Comunitaria de Guatemala Utz Che'
9. Association of Gerakan Konservasi Rakyat Nusantara
10. Association des femmes autochtones Pygmées
11. Association des jeunes pour la protection de l'environnement (AJPE)
12. Association Mikea Iraiike
13. Association OKANI
14. Association pour la Conservation et la Protection des Écosystèmes des Lacs et l'Agriculture Durable
15. Association pour le respect du droit des populations autochtones du développement durable et du droit de l'homme (ARPA2DH)
16. Autopromotion rurale pour un développement humain durable (ADHD)
17. Brainforest
18. Bureau Communautaire pour l'Environnement, l'Agriculture et le Développement Durable (BCEAD)
19. Cámara Sectorial de Guardianes de la Biodiversidad (CSG/MMA)
20. Cambodia Indigenous Youth Association
21. Campaign for Nature
22. Centre de Formation d'Appui au Développement Durable (CEFAD)
23. Center for Indigenous Peoples' Research and Development
24. Centre d'Appui a la Gestion Durable des Forêts Tropicales
25. Centre des Technologies Innovatrices et le Développement Durable (CTIDD)
26. Centre pour l'Information Environnementale et le Développement Durable (CIEDD)
27. Centro de Desarrollo Étnico (CEDET)
28. Cercle des droits de l'Homme et de développement (CDHD)
29. Coalition des Femmes Leaders pour l'environnement et le développement durable
30. Coletivo jupago kreka
31. Community Empowerment for Change

32. Community Land Action Now!
33. Confederación Comarca Afroecuatoriana del Norte de Esmeraldas (CANE)
34. Congolese Resources Institute (CRI)
35. Confederación de Nacionalidades Indígenas de la Amazonía Ecuatoriana (CONFENIAE)
36. Conseil en Environnement et Developpement Durable REDD+
37. Coordinadora Andina de Organizaciones Indígenas (CAOI)
38. Equité Verte
39. Fundación Ambiente y Recursos Naturales (FARN)
40. Femmes Forêts Développement (FFD)
41. Fondation Internationale pour le Développement, l'Éducation, l'Entrepreneuriat et la Protection de l'Environnement (FIDEPE)
42. Forest Trends
43. Foundation for Good Governance and Democratic Initiative (FGGDI)
44. Fundación Afroecuatoriana AZÚCAR
45. Fundación ALDEA
46. Global Forum of Local Communities (GFLC)
47. Green Advocates International
48. Green Foundation Nepal
49. Green Landscapes Initiatives
50. Groupe de Travail Climat REDD Renové
51. Grupo de Trabajo Internacional para la protección de los Pueblos Indígenas en Aislamiento y Contacto Inicial (GTI PIACI)
52. Huairou Commission
53. Initiative pour la Gestion Durable de l'Environnement et la Défense des Droits Humains (IGED)
54. Indigenous Peoples and Sustainable Development (IPSD) Cameroon
55. Indigenous Women Legal Awareness Group (INWOLAG)
56. Instituto Indígena Brasileiro de Propriedade Intelectual (INBRAPI)
57. Integrated development initiatives in ngorongoro (IDINGO)
58. Jaringan Pemangku Hak Areal Konservasi Kelola Masyarakat (ICCA Custodian Network)
59. Landesa
60. Les Amis de la Nature-Culture et Environnement
61. Lesotho Youth Climate Network (LYCN)
62. Ligue Nationale des Associations Autochtones Pygmées du Congo (LINAPYCO)
63. National Indigenous Women's Federation (NIWF)
64. Natural Resource Women Platform
65. Ogiek Peoples Development Program (OPDP)
66. Organizacion Nacional Indigena de Colombia (ONIC)
67. Organización Nacional de Mujeres Indígenas Andinas y Amazónicas del Perú (ONAMIAP)
68. ONG Ezaka ho Fampandrosoana any Ambanivohitra (ONG EFA)
69. ONG Muyissi Environnement

70. Organisation Congolais des Écologistes et Amis de la Nature (OCÉAN)
71. Organización de Desarrollo Étnico Comunitario (ODECO)
72. Organización de los Pueblos indígenas de la Amazonía Colombiana (OPIAC)
73. Pastoral Women's Council (PWC)
74. Pastoralist Goals Foundation
75. Plataforma Boliviana Frente al Cambio Climático
76. Pour un Monde Meilleur (P2M)
77. Proceso de Comunidades Negras (PCN)
78. Programme Intégré pour le Développement du Peuple Pygmée (PIDP)
79. Rainforest Foundation Norway
80. Rainforest Foundation UK
81. Rainforest Foundation US
82. Red de Ecominias Propias de America Latina
83. Red Dominicana de Estudios y Empoderamiento Afrodescendiente (RedAfros)
84. Rede Vozes Negras pelo Clima
85. Red Mexicana de Organizaciones Campesinas Forestales (Red MOCAF)
86. Reseau des Peuples Autochtones Pour L'Afrique Centrale
87. Resource Conflict Institute (RECONCILE)
88. Rights and Rice Foundation
89. Rights and Resources Initiative
90. Rural Women's Assembly Zimbabwe
91. Sierra Leone Land Alliance
92. Social Entrepreneurs for Sustainable Development
93. Solidarité des Intervenants sur le Foncier (SIF)
94. Sustainable Development Institute (SDI)
95. Synergie des Initiatives et Actions Communautaire pour le Développement Intégral (SIACODI)
96. Tu Amazonia
97. Union pour le développement des minorités ekonda (Peuples vivants des forêts) (UDME ONGD)
98. Useflora/Universidade Federal de Santa Catarina (UFSC)
99. Vereniging van Saamaka Gemeenschappen
100. Women Rights and Resources Network (WRRN)

Terjemahan ini dibuat dari bahasa Inggris menggunakan terjemahan mesin. Mohon maaf atas kesalahan yang mungkin ada.

Washington, DC, 5 Oktober 2026

SURAT TERBUKA KEPADA PARA MENTERI LUAR NEGERI, MENTERI LINGKUNGAN HIDUP ATAU JABATAN SETARA DI NEGARA-NEGARA PIHAK, KEPALA MISI, DAN NEGOSIATOR KONFERENSI PARA PIHAK KONVENSI KEANEKARAGAMAN HAYATI

Perihal: Seruan untuk mencegah kemunduran dalam hak-hak yang telah ditetapkan bagi Masyarakat Adat, Masyarakat Keturunan Afrika, dan komunitas lokal

Tanggal: 5 Oktober 2026

I. PENTINGNYA KEPUTUSAN COP17 BAGI MASYARAKAT ADAT, MASYARAKAT KETURUNAN AFRIKA, DAN MASYARAKAT LOKAL

Kerangka Kerja Keanekaragaman Hayati Global Kunming-Montreal (KM-GBF) menetapkan agenda ambisius untuk melindungi kehidupan di Bumi, dan keputusan yang akan diadopsi pada Konferensi Para Pihak ke-17 (COP17) akan memiliki implikasi besar terhadap cara Para Pihak mewujudkan komitmen terkait menjadi hasil yang adil dan berkelanjutan. Hal yang paling penting dalam upaya ini dan aspirasi berbasis hak dari KM-GBF adalah sejauh mana hak dan kontribusi Masyarakat Adat, komunitas lokal, dan masyarakat keturunan Afrika, serta perempuan, pemuda, dan penyandang disabilitas di dalam komunitas-komunitas tersebut—sebagai penjaga dan pengelola keanekaragaman hayati—akan sepenuhnya diakui, dihormati, dilindungi, dan ditegakkan.

Secara global, Masyarakat Adat, masyarakat keturunan Afrika, dan masyarakat lokal memiliki hak hukum atas kurang dari setengah luas wilayah yang secara adat mereka kelola (yaitu, hampir 19 persen dari daratan dunia), dan berdasarkan bukti yang semakin banyak, lahan dan wilayah komunitas yang dikelola berdasarkan hak kepemilikan yang terjamin dikaitkan dengan hasil konservasi yang lebih baik, termasuk tingkat degradasi dan deforestasi yang lebih rendah, serta manfaat yang lebih besar bagi lebih banyak orang dibandingkan dengan kawasan yang dikelola oleh entitas publik atau swasta.² Mengingat bahwa hampir setengah dari Kawasan Keanekaragaman Hayati Utama di dunia tumpang tindih hingga tingkat tertentu dengan lahan masyarakat adat dan lokal, serta bahwa sebagian besar kawasan lindung yang saat ini diakui

² [Ekologi dan Masyarakat: Peran masyarakat adat dan komunitas lokal dalam konservasi yang efektif dan adil](#)

oleh negara-negara sebelumnya dimiliki dan dikelola secara berkelanjutan oleh masyarakat adat dan komunitas lokal, pentingnya mengakui hubungan yang telah lama terjalin antara masyarakat tradisional dan konservasi keanekaragaman hayati tidak dapat dilebih-lebihkan. Namun, masyarakat hanya dapat mengelola tanah dan wilayah mereka jika hak-hak serta kewenangan pengambilan keputusan mereka diakui dan dilindungi secara efektif oleh negara-negara serta ditegakkan melalui pedoman pelaksanaan yang disahkan berdasarkan Konvensi Keanekaragaman Hayati (CBD).

Dalam konteks inilah, keputusan-keputusan pada COP mendatang akan memiliki dampak yang menentukan dan jangka panjang terhadap hak-hak Masyarakat Adat, Masyarakat Keturunan Afrika, dan komunitas lokal. Isu-isu yang akan diputuskan meliputi: (i) apakah tanah dan wilayah komunitas diakui dan dilindungi secara efektif sebagai kontribusi tersendiri bagi KM-GBF; (ii) siapa yang memutuskan intervensi konservasi dan restorasi; (iii) bagaimana data dan pengetahuan adat serta tradisional digunakan dan dilindungi; (iv) apakah manfaat akan benar-benar mengalir ke masyarakat yang terkena dampak dan organisasi mereka; dan (v) peran Rencana Aksi Gender untuk implementasi KM-GBF yang responsif gender. Masalah-masalah ini memerlukan perhatian segera, selagi delegasi masih dapat membentuk dan mempertahankan ruang lingkup perjanjian tersebut.

II. SEPULUH TUNTUTAN TERFOKUS UNTUK PENERIMAAN TEKS BERBASIS HAK ASASI MANUSIA DAN TIDAK REGRESIF PADA COP17

Untuk mengurangi ancaman kemunduran dan menegakkan komitmen berbasis hak dalam KM-GBF, kami, organisasi masyarakat adat, komunitas, perempuan, dan keturunan Afrika, organisasi masyarakat sipil, serta pengamat CBD yang menandatangani pernyataan ini, menyerukan kepada negara-negara pihak dan delegasi untuk mengakui dan melindungi hak-hak Masyarakat Adat, komunitas lokal, dan Masyarakat Keturunan Afrika, serta anggota perempuan mereka, dengan memperbaiki penerapan prinsip-prinsip yang telah disepakati di lima bidang utama Kerangka Kerja ini:

A. Pedoman Sukarela mengenai Sasaran 2 dan 3 KM-GBF

*Mengacu pada Butir Agenda COP17 Nomor 10 mengenai pelaksanaan program kerja Pasal 8(j) dan ketentuan-ketentuan lain dalam Konvensi yang berkaitan dengan masyarakat adat dan komunitas lokal hingga tahun 2030, termasuk **sub-butir 10(b)(i)** dan **sub-butir 10(b)(ii)**, serta keputusan-keputusan yang berkaitan dengan CBD/SB8J/REC/1/3, Para Pihak harus:*

6. Memasukkan pengakuan atas Wilayah Adat dan Tradisional sebagai kategori konservasi tersendiri.

Teks yang disahkan harus secara eksplisit mengakui Wilayah Adat dan Tradisional (ITT) sebagai langkah konservasi berbasis wilayah yang terpisah, yang berlandaskan pada sistem pengetahuan tradisional, lembaga tata kelola, dan hak penentuan nasib sendiri dari masyarakat adat dan komunitas tradisional lainnya. Istilah yang secara langsung atau tidak langsung dapat

menempatkan ITT di bawah sistem Kawasan Lindung dan Langkah-Langkah Konservasi Berbasis Wilayah Lainnya (OECM) yang ditetapkan secara nasional harus dihindari (misalnya, mengkategorikan ITT sebagai tindakan “pelengkap”, bukan sebagai langkah “terpisah dan berbeda”).

7. *Menjaga hak atas persetujuan bebas, sebelumnya, dan berdasarkan informasi.*

Hak atas persetujuan bebas, sebelumnya, dan berdasarkan informasi (FPIC) harus ditegakkan dan jangkauan serta penerapannya tidak boleh dikurangi dalam semua keputusan dan pedoman pelaksanaan terkait. Istilah-istilah yang secara langsung atau tidak langsung melemahkan kewajiban negara untuk menghormati dan menegakkan hak-hak Masyarakat Adat dan Komunitas Tradisional lainnya atas FPIC harus secara tegas dihindari atau dihapus sesuai dengan perjanjian, kesepakatan, dan standar internasional. Hal ini mencakup, namun tidak terbatas pada, penggunaan kata-kata pembatas seperti “melalui konsultasi dengan,” “sebagaimana mestinya,” “jika berlaku,” atau “sesuai dengan keadaan nasional” yang melemahkan sifat wajib FPIC dan memungkinkan pengambilan keputusan di tingkat negara tanpa persetujuan yang efektif dari pemegang hak.

8. *Sertakan ketentuan mengenai pemerintahan sendiri dan tata kelola wilayah.*

Hak penentuan nasib sendiri Masyarakat Adat dan komunitas tradisional lainnya — termasuk prinsip-prinsip dasar biokultural — harus dijunjung tinggi dan diperkuat, bukan diabaikan atau dilemahkan. Penggantian komitmen yang dapat ditegakkan dengan panduan bersyarat (misalnya, mengganti “harus” dengan “dapat”) atau penghapusan kualifikasi esensial (misalnya, tata kelola “otonom”) yang berisiko melemahkan kewajiban atau komitmen Negara terhadap Masyarakat Adat, Masyarakat Keturunan Afrika, dan komunitas lokal harus dihindari.

9. *Mengacu pada asumsi bahwa Wilayah Masyarakat Adat dan Tradisional pada dasarnya tidak mengalami degradasi.*

Tidak ada wilayah masyarakat adat, keturunan Afrika, atau komunitas yang boleh dianggap terdegradasi secara otomatis. Semua intervensi restorasi harus didasarkan pada penilaian sebelumnya serta persetujuan bebas, sebelumnya, dan berdasarkan informasi dari pemegang hak yang bersangkutan, dan untuk memastikan implementasi yang efektif dan bermakna, perlindungan ini harus tetap berada dalam bagian teks yang berlaku dan tidak dipindahkan ke catatan kaki atau referensi sekunder.

10. *Sertakan kerangka kerja hak asasi manusia yang mendasari pedoman ini.*

Semua rujukan terhadap Deklarasi PBB tentang Hak-Hak Masyarakat Adat, prinsip-prinsip hak asasi manusia, dan instrumen internasional lain yang relevan harus dipertahankan dan ditegakkan. Hal ini sangat penting untuk memastikan bahwa pelaksanaan Target 2 dan 3 mengikuti pendekatan berbasis hak yang mengakui dan menghormati hak kepemilikan kolektif serta hak penentuan nasib sendiri dari Masyarakat Adat dan komunitas tradisional lainnya.

B. Pelaksanaan Pasal 8(j)

Sehubungan dengan Butir Agenda COP17 Nomor 10 mengenai Pelaksanaan Pasal 8(j) dan ketentuan lain dalam Konvensi Keanekaragaman Hayati yang berkaitan dengan Masyarakat Adat dan komunitas lokal, termasuk semua sub-butir terkait, Para Pihak harus:

7. *Mempercepat pelaksanaan Pasal 8(j) melalui partisipasi langsung dan bermakna dari Masyarakat Adat, keturunan Afrika, dan Komunitas Lokal, serta anggota perempuan mereka.*

Badan Penunjang mengenai Pasal 8(j) dan ketentuan-ketentuan lain dalam Konvensi yang Berkaitan dengan Masyarakat Adat dan Komunitas Lokal (SB8J) harus memprioritaskan pelaksanaan Pasal 8(j) dengan partisipasi substantif, bermakna, dan efektif dari perwakilan masyarakat adat, komunitas lokal, dan keturunan Afrika, termasuk partisipasi yang setara dari perwakilan perempuan komunitas. Program Kerja SB8J harus berlandaskan pada kerangka hak-hak yang bersifat afirmatif untuk mencegah keputusan yang dapat melemahkan hak-hak atau membatasi kewenangan pengambilan keputusan pemegang hak melalui kepatuhan ketat terhadap “proses yang dipimpin oleh Para Pihak.” Akhirnya, sesuai dengan Keputusan 16/6, SB8J harus mengakui keberadaan, hak, dan kontribusi “Masyarakat Keturunan Afrika” serta mengadvokasi keterlibatan mereka dalam semua proses dan keputusan terkait.

C. Biologi Sintetis, Informasi Urutan Digital mengenai Sumber Daya Genetik, dan Dana Cali

Mengenai Butir Agenda COP17 Nomor 16 tentang Biologi Sintetis, serta pembahasan mengenai Informasi Urutan Digital (DSI) atas sumber daya genetik dan operasionalisasi Dana Cali, Para Pihak harus:

11. *Menerapkan pendekatan yang berpusat pada hak dalam pengambilan keputusan mengenai biologi sintetis, informasi urutan digital (DSI), dan operasionalisasi Dana Cali.*

COP17 berlangsung pada momen krusial bagi masa depan tata kelola global informasi urutan digital mengenai sumber daya genetik (DSI). Setelah bertahun-tahun negosiasi, COP15 mengakui bahwa manfaat yang timbul dari penggunaan DSI harus dibagikan secara adil dan setara, serta menetapkan mekanisme pembagian manfaat multilateral. Pada COP16, Dana Cali mulai mewujudkan keputusan tersebut secara konkret. Kemajuan ini penting dan harus dilindungi. Namun, mekanisme tersebut masih dalam tahap pengembangan, dan keputusan yang diambil saat ini akan menentukan apakah mekanisme tersebut dapat mengatasi ketidaksetaraan historis atau justru mereproduksinya di ranah digital.

Keputusan 16/2 menetapkan mekanisme dan Dana Cali, termasuk alokasi minimal 50 persen dari sumber dayanya untuk kebutuhan yang diidentifikasi sendiri oleh Masyarakat Adat dan komunitas lokal. Yang kami cari kini adalah kondisi yang diperlukan untuk memastikan komitmen-komitmen ini dipenuhi, dan agar opsi-opsi yang terbuka tidak mengurangi cakupannya. Bagi Masyarakat Adat, komunitas lokal, dan Masyarakat Keturunan Afrika, DSI tidak hanya berkaitan dengan distribusi sumber daya keuangan. Hal ini juga menyangkut wilayah, pengetahuan, persetujuan, kekuasaan, dan otoritas. Informasi genetik dapat didigitalisasi, disimpan, digabungkan dengan jutaan urutan lain, dan digunakan kembali di mana saja di dunia. Namun, keanekaragaman hayati yang menjadi sumber informasi ini tidak muncul begitu saja. Keanekaragaman hayati tersebut ada di wilayah-wilayah tertentu dan sering kali terkait dengan sistem pengetahuan serta praktik pengelolaan, seleksi, budidaya, domestikasi, dan konservasi yang dikembangkan selama beberapa generasi. Digitalisasi tidak boleh

menghapus hubungan-hubungan ini. Mengubah keanekaragaman hayati menjadi data tidak boleh membuat hak-hak menjadi tidak terlihat.

Untuk memastikan bahwa manfaat yang timbul dari pengetahuan tradisional dan pengurutan informasi secara digital dapat menjangkau secara adil dan setara komunitas-komunitas yang telah mengembangkan, memelihara, dan mengolah potensi luas keanekaragaman hayati selama bergenerasi, kami menyerukan kepada para negosiator untuk menegaskan lima poin kunci:

- **Jadikan Dana Cali dapat diimplementasikan.** Terlepas dari niat baiknya, Dana Cali belum menghasilkan kontribusi keuangan yang sebanding dengan keuntungan yang dihasilkan oleh keanekaragaman hayati. COP17 harus memastikan implementasi yang efektif dari Keputusan 15/9 dan 16/2, dengan menciptakan perjanjian dan kondisi yang diperlukan untuk memobilisasi kontribusi dari pengguna DSI serta menghasilkan sumber daya dalam skala yang diperlukan untuk memenuhi tujuannya. Mekanisme pembagian manfaat hanya dapat memenuhi tujuannya jika manfaat tersebut dihasilkan dan dibagikan secara efektif
- **Pastikan akses yang efektif ke Dana tersebut.** Pastikan setidaknya setengah dari hasil Dana tersebut dapat diakses oleh Masyarakat Adat dan komunitas lokal, serta upaya mewujudkan prioritas yang mereka tentukan sendiri melalui jalur akses yang langsung, mudah dipahami, dan dapat dimanfaatkan; serta memantau secara terbuka jumlah yang telah dijanjikan, dialokasikan, dan diterima secara efektif di wilayah-wilayah tersebut
- **Menjaga struktur tata kelola Dana yang inklusif dan transparan.** Memastikan bahwa pengaturan administratif dan operasional Dana tetap berada di bawah wewenang, bimbingan, dan pertanggungjawaban Konferensi Para Pihak, sesuai dengan Keputusan 16/2, sambil mempertahankan transparansi keputusan mengenai prioritas, alokasi, dan evaluasi melalui partisipasi penuh dan efektif perwakilan pemegang hak.
- **Memperkuat transparansi, keterlacakan, dan tata kelola data serta informasi.** Memperkuat asal-usul dan sumber metadata (yaitu, negara dan komunitas asal, serta pengetahuan tradisional yang terkait) sambil memastikan bahwa hak, izin, dan syarat persetujuan yang terkait dengan informasi ini tetap terhubung dengan DSI sepanjang semua transaksi selanjutnya atau saat dipertukarkan antar basis data. Mengembangkan mekanisme keterlacakan yang saling terintegrasi dan mengeksplorasi teknologi baru, termasuk kecerdasan buatan, untuk menghubungkan DSI dengan asal-usulnya, pengetahuan terkait, dan penggunaan selanjutnya. Mendukung penerapan nyata dan konkret Prinsip-prinsip CARE serta panduan mengenai data dan pengetahuan masyarakat yang dikembangkan di bawah kepemimpinan mereka sendiri, sambil melindungi hak kolektif, data sensitif, dan kedaulatan data Masyarakat Adat serta komunitas lokal. Ketersediaan digital tidak boleh diartikan sebagai otorisasi tak terbatas untuk menggunakan pengetahuan terkait atau mengejar penggunaan baru.
- **Mewajibkan tinjauan partisipatif yang berpusat pada hak.** Meminta agar metodologi tinjauan mengukur mobilisasi dan distribusi sumber daya yang efektif, akses langsung, partisipasi dalam pengambilan keputusan, serta penghormatan terhadap hak-hak

kolektif, selain kelayakan administratif mekanisme tersebut. Masyarakat dan Komunitas Lokal harus berpartisipasi dalam menyusun dan menafsirkan evaluasi tersebut.

D. Penerapan dan Pengarusutamaan Keputusan 16/6 tentang Masyarakat Keturunan Afrika

Sesuai dengan prinsip-prinsip dasar CBD, Keputusan 16/6 mengenai pengakuan hak dan kontribusi Masyarakat Keturunan Afrika berlaku untuk semua pembahasan dan keputusan Konvensi di masa depan. Hal ini mencakup, antara lain, Pedoman Sukarela berdasarkan Pasal 8(j), langkah-langkah konservasi berbasis kawasan, pemulihan ekosistem, mekanisme akses dan pembagian manfaat, pendanaan keanekaragaman hayati, inisiatif pengembangan kapasitas, serta implementasi yang lebih luas dari KM-GBF. Memastikan keselarasan di seluruh proses ini akan sangat penting untuk mengubah pengakuan tersebut menjadi partisipasi yang bermakna, perwakilan yang adil, dan hasil implementasi yang konkret.

12. Mewujudkan partisipasi penuh dan efektif Masyarakat Keturunan Afrika dalam seluruh keputusan, negosiasi, dan proses implementasi CBD.

Sejalan dengan Keputusan 16/6, pastikan partisipasi yang bermakna dan perwakilan yang adil bagi Masyarakat Keturunan Afrika di semua aspek CBD dan pelaksanaan KM-GBF, termasuk akses terhadap pendanaan, pertukaran pengetahuan, dan pelaporan. Untuk tujuan ini, kami menyerukan kepada Para Pihak dan negosiator untuk:

- Secara eksplisit mengakui peran dan kontribusi masyarakat keturunan Afrika dalam konservasi, restorasi, dan pemanfaatan berkelanjutan keanekaragaman hayati dalam Pedoman Sukarela yang terkait dengan Target 2 dan 3 KM-GBF.
- Sertakan rujukan eksplisit terhadap Masyarakat Keturunan Afrika dan hak-hak mereka dalam setiap keputusan, jika relevan.

E. Pembiayaan langsung bagi Masyarakat Adat, Masyarakat Keturunan Afrika, Komunitas Lokal, Perempuan, dan Pemuda

Dalam Agenda COP17 Poin 8 tentang Mobilisasi Sumber Daya dan Mekanisme Keuangan, kami mendesak Para Pihak untuk memajukan pembiayaan keanekaragaman hayati yang adil, berbasis hak, dan inklusif—dengan mengakui peran pengelolaan, sistem pengetahuan, dan upaya konservasi yang dilakukan oleh Masyarakat Adat, Masyarakat Keturunan Afrika, dan komunitas lokal. Untuk itu, Para Pihak harus:

13. Menjamin pendanaan langsung bagi Masyarakat Adat, Masyarakat Keturunan Afrika, dan komunitas lokal.

Penerapan yang efektif dari Target 2 dan 3 KM-GBF bergantung pada distribusi pendanaan yang adil dan setara kepada mereka yang mengelola keanekaragaman hayati planet ini. Untuk itu, penerapan Target 19 KM-GBF harus memprioritaskan dukungan kepada masyarakat yang mempertahankan dan memelihara keanekaragaman hayati serta fungsi dan layanan ekosistem terkait dengan cara:

- Memperkuat mekanisme pendanaan langsung bagi Masyarakat Adat, Masyarakat Keturunan Afrika, dan komunitas lokal, sehingga organisasi mereka dapat mengakses sumber daya yang tepat waktu, transparan, dan efektif untuk konservasi, restorasi, perencanaan wilayah, pemantauan keanekaragaman hayati oleh komunitas, dan penilaian dampak lingkungan.
- Mengatasi dan menghilangkan beban administratif serta menghindari penggunaan bahasa bersyarat yang secara langsung atau tidak langsung melemahkan komitmen pendanaan kepada pemegang hak dan kewajiban negara yang terkait melalui referensi terhadap “keadaan nasional,” “jika sesuai,” atau terminologi pembatasan lainnya.
- Mengakui organisasi perwakilan masyarakat sebagai entitas yang memenuhi syarat untuk menerima dan mengelola sumber daya secara langsung, sesuai dengan struktur tata kelola dan mekanisme akuntabilitas mereka sendiri.

F. Rencana Aksi Gender dan Hak Tenurial Perempuan dari Masyarakat Adat, Keturunan Afrika, dan Komunitas Lokal

Mengenai Butir Agenda COP17 Nomor 15 tentang tinjauan tengah masa berlaku Rencana Aksi Gender 2023–2030, rekomendasi dari pertemuan keenam Badan Subsidiary untuk Pelaksanaan (CBD/SBI/6/L.2), serta Poin Agenda 10(b)(i) mengenai pedoman di bawah Tugas 1.1 dan 1.2 dari Program Kerja Pasal 8(j) (Rekomendasi SB8J-1/3), Para Pihak harus:

14. Menegakkan Rencana Aksi Gender dan menjamin hak kepemilikan tanah perempuan di dalam lahan dan wilayah kolektif.

Perempuan dari Masyarakat Adat, Masyarakat Keturunan Afrika, dan komunitas lokal adalah penjaga wilayah suci, ekosistem dan sistem pangan yang krusial, benih, tanaman obat, sumber air, serta kawasan penggembalaan dan pengumpulan, warisan budaya, dan pengetahuan tradisional yang terkait dengannya. Hak mereka untuk menggunakan, mengakses, mengelola, dan mewarisi tanah dan sumber daya ini sebagian besar diatur melalui sistem adat dan kolektif serta jarang didokumentasikan. Hal ini membuat mereka sangat rentan ketika wilayah tersebut diberi sertifikat kepemilikan, dizonasi, dipulihkan, atau ditempatkan di bawah langkah-langkah konservasi. Target 22 dan 23 mengakui hak-hak yang setara bagi perempuan serta akses mereka terhadap tanah dan sumber daya alam, serta kebutuhan akan partisipasi yang responsif gender dalam pengambilan keputusan. Namun, tinjauan tengah periode menemukan bahwa hanya seperempat dari Para Pihak yang melibatkan kelompok perempuan dalam menyusun strategi dan rencana aksi keanekaragaman hayati nasional mereka, dan hanya 20% yang memasukkan target mengenai akses yang setara terhadap tanah dan sumber daya alam.

Selama SBI-6, diajukan usulan untuk mengganti frasa “responsif gender” dengan “sensitif gender”; menghapus pengelompokan data berdasarkan jenis kelamin; serta memungkinkan implementasi berdasarkan kondisi nasional. Pada SBSTTA-27, usulan untuk melanjutkan pembahasan mengenai keadilan, kesetaraan gender, dan pendekatan berbasis hak asasi manusia dihapus dari teks yang disepakati dan hanya dipertahankan dalam tanda kurung.

Untuk mengatasi melemahnya hak-hak perempuan yang meluas di semua komunitas serta pedoman pelaksanaan terkait KM-GBF, Para Pihak harus:

- Mempertahankan bahasa yang telah disepakati sebelumnya dari COP15 mengenai langkah-langkah "responsif gender" di seluruh keputusan.
- "Mendesak" pelaksanaan Rencana Aksi Gender, sesuai dengan keputusan 15/11, bukan sekadar "mendorong" pelaksanaannya.
- Menghindari kata-kata pembatas seperti "sesuai dengan keadaan, prioritas, dan kemampuan nasional" yang melemahkan komitmen yang sudah ada.
- Mempertahankan data yang dipisahkan berdasarkan jenis kelamin, usia, dan faktor demografis lainnya, serta menerapkannya pada penguasaan tanah, termasuk menyoroti indikator penguasaan tanah yang spesifik dan dipisahkan berdasarkan jenis kelamin yang saat ini tercantum dalam Target 22 dan Target 23. Memastikan indikator mengenai perubahan penggunaan lahan dan penguasaan tanah di wilayah tradisional Masyarakat Adat dan komunitas lokal mencerminkan hak-hak perempuan dalam sistem kolektif.
- Tegaskan prinsip panduan mengenai kesetaraan gender dan keadilan antargenerasi (yang saat ini berada dalam tanda kurung siku) dalam prinsip-prinsip panduan Pasal 8(j), dan secara eksplisit sertakan perempuan dalam ketentuan yang mendorong Para Pihak untuk mempromosikan praktik terbaik guna menjamin kepemilikan tanah dan tata kelola.
- Mendukung pengesahan usulan yang saat ini berada dalam tanda kurung untuk pekerjaan lebih lanjut mengenai keadilan, kesetaraan gender, dan pendekatan berbasis hak, dengan partisipasi SB8J. Tinjauan akhir Rencana Aksi Gender harus mengacu pada masukan dari organisasi perempuan masyarakat adat, keturunan Afrika, dan komunitas lokal.
- Dalam konteks Tugas 1.2 Rencana Aksi Gender mengenai perencanaan tata ruang/Analisis Dampak Lingkungan (EIA): Mendukung pencegahan dini terhadap pelanggaran hak dengan memastikan bahwa hak kepemilikan tanah perempuan, pemanfaatan sumber daya, pengetahuan, serta dampak yang berbeda-beda diidentifikasi dan ditangani sebelum keputusan perencanaan tata ruang dan penggunaan lahan diambil, alih-alih hanya mengandalkan mekanisme perlindungan setelahnya.

COP17 harus dikenang sebagai konferensi yang memperkuat kontribusi Masyarakat Adat, masyarakat keturunan Afrika, komunitas lokal, serta perempuan dan pemuda di dalam komunitas-komunitas tersebut terhadap konservasi keanekaragaman hayati, bukan sebagai forum di mana hak-hak yang sebelumnya diakui dilemahkan melalui perubahan redaksional yang tampaknya bersifat teknis namun memiliki konsekuensi hukum dan teritorial yang mendalam.

1. Association de Bomassa pour la Promotion de la Culture et la Protection de la Biodiversité (ABPCPB)
2. Association pour le Développement Durable des Populations Autochtones et Locales du Gabon (ADDPALG)
3. African Women's Network for Community Management of Forests (REFACOF)
4. Amazon Conservation Team

5. Alliance Nationale d'Appui et de Promotion des Aires et territoires du Patrimoine Autochone et Communautaire en République Démocratique du Congo (ANAPAC RDC)
6. Asociación de Mujeres Afrodescendientes del norte del Cauca (ASOM)
7. Asociación Interétnica de Desarrollo de la Selva Peruana (AIDESEP)
8. Asociación de Forestería Comunitaria de Guatemala Utz Che'
9. Association of Gerakan Konservasi Rakyat Nusantara
10. Association des femmes autochtones Pygmées
11. Association des jeunes pour la protection de l'environnement (AJPE)
12. Association Mikea Irai
13. Association OKANI
14. Association pour la Conservation et la Protection des Écosystèmes des Lacs et l'Agriculture Durable
15. Association pour le respect du droit des populations autochtones du développement durable et du droit de l'homme (ARPA2DH)
16. Autopromotion rurale pour un développement humain durable (ADHD)
17. Brainforest
18. Bureau Communautaire pour l'Environnement, l'Agriculture et le Développement Durable (BCEAD)
19. Cámara Sectorial de Guardianes de la Biodiversidad (CSG/MMA)
20. Cambodia Indigenous Youth Association
21. Campaign for Nature
22. Centre de Formation d'Appui au Développement Durable (CEFAD)
23. Center for Indigenous Peoples' Research and Development
24. Centre d'Appui à la Gestion Durable des Forêts Tropicales
25. Centre des Technologies Innovatrices et le Développement Durable (CTIDD)
26. Centre pour l'Information Environnementale et le Développement Durable (CIEDD)
27. Centro de Desarrollo Étnico (CEDET)
28. Cercle des droits de l'Homme et de développement (CDHD)
29. Coalition des Femmes Leaders pour l'environnement et le développement durable
30. Coletivo jupago kreká
31. Community Empowerment for Change
32. Community Land Action Now!
33. Confederación Comarca Afroecuatoriana del Norte de Esmeraldas (CANE)
34. Congolese Resources Institute (CRI)
35. Confederación de Nacionalidades Indígenas de la Amazonía Ecuatoriana (CONFENIAE)
36. Conseil en Environnement et Développement Durable REDD+
37. Coordinadora Andina de Organizaciones Indígenas (CAOI)
38. Equité Verte
39. Fundación Ambiente y Recursos Naturales (FARN)
40. Femmes Forêts Développement (FFD)
41. Fondation Internationale pour le Développement, l'Éducation, l'Entrepreneuriat et la Protection de l'Environnement (FIDEPE)
42. Forest Trends

43. Foundation for Good Governance and Democratic Initiative (FGGDI)
44. Fundación Afroecuatoriana AZÚCAR
45. Fundación ALDEA
46. Global Forum of Local Communities (GFLC)
47. Green Advocates International
48. Green Foundation Nepal
49. Green Landscapes Initiatives
50. Groupe de Travail Climat REDD Renové
51. Grupo de Trabajo Internacional para la protección de los Pueblos Indígenas en Aislamiento y Contacto Inicial (GTI PIACI)
52. Huairou Commission
53. Initiative pour la Gestion Durable de l'Environnement et la Défense des Droits Humains (IGED)
54. Indigenous Peoples and Sustainable Development (IPSD) Cameroon
55. Indigenous Women Legal Awareness Group (INWOLAG)
56. Instituto Indígena Brasileiro de Propriedade Intelectual (INBRAPI)
57. Integrated development initiatives in ngorongoro (IDINGO)
58. Jaringan Pemangku Hak Areal Konservasi Kelola Masyarakat (ICCA Custodian Network)
59. Landesa
60. Les Amis de la Nature-Culture et Environnement
61. Lesotho Youth Climate Network (LYCN)
62. Ligue Nationale des Associations Autochtones Pygmées du Congo (LINAPYCO)
63. National Indigenous Women's Federation (NIWF)
64. Natural Resource Women Platform
65. Ogiek Peoples Development Program (OPDP)
66. Organizacion Nacional Indigena de Colombia (ONIC)
67. Organización Nacional de Mujeres Indígenas Andinas y Amazónicas del Perú (ONAMIAP)
68. ONG Ezaka ho Fampanandrosoana any Ambanivohitra (ONG EFA)
69. ONG Muyissi Environnement
70. Organisation Congolais des Écologistes et Amis de la Nature (OCÉAN)
71. Organización de Desarrollo Étnico Comunitario (ODECO)
72. Organización de los Pueblos indígenas de la Amazonía Colombiana (OPIAC)
73. Pastoral Women's Council (PWC)
74. Pastoralist Goals Foundation
75. Plataforma Boliviana Frente al Cambio Climático
76. Pour un Monde Meilleur (P2M)
77. Proceso de Comunidades Negras (PCN)
78. Programme Intégré pour le Développement du Peuple Pygmée (PIDP)
79. Rainforest Foundation Norway
80. Rainforest Foundation UK
81. Rainforest Foundation US
82. Red de Ecominias Propias de America Latina

83. Red Dominicana de Estudios y Empoderamiento Afrodescendiente (RedAfros)
84. Rede Vozes Negras pelo Clima
85. Red Mexicana de Organizaciones Campesinas Forestales (Red MOCAF)
86. Reseau des Peuples Autochtones Pour L'Afrique Centrale
87. Resource Conflict Institute (RECONCILE)
88. Rights and Rice Foundation
89. Rights and Resources Initiative
90. Rural Women's Assembly Zimbabwe
91. Sierra Leone Land Alliance
92. Social Entrepreneurs for Sustainable Development
93. Solidarité des Intervenants sur le Foncier (SIF)
94. Sustainable Development Institute (SDI)
95. Synergie des Initiatives et Actions Communautaire pour le Développement Intégral (SIACODI)
96. Tu Amazonia
97. Union pour le développement des minorités ekonda (Peuples vivants des forêts) (UDME ONGD)
98. Useflora/Universidade Federal de Santa Catarina (UFSC)
99. Vereniging van Saamaka Gemeenschappen
100. Women Rights and Resources Network (WRRN)

Washington, D. C., 5 de octubre de 2026

CARTA ABIERTA A LOS MINISTROS DE ASUNTOS EXTERIORES, MINISTROS DE MEDIO AMBIENTE O CARGOS EQUIVALENTES DE LOS PAÍSES PARTES, JEFES DE MISIÓN Y NEGOCIADORES DE LA CONFERENCIA DE LAS PARTES DEL CONVENIO SOBRE LA DIVERSIDAD BIOLÓGICA

Asunto: Llamamiento para evitar el retroceso en los derechos consolidados de los pueblos indígenas, los pueblos afrodescendientes y las comunidades locales

Fecha: 5 de octubre de 2026

I. IMPORTANCIA DE LAS DECISIONES DE LA COP17 PARA LOS PUEBLOS INDÍGENAS, LOS PUEBLOS AFRODESCENDIENTES Y LAS COMUNIDADES LOCALES

El Marco Global de Biodiversidad de Kunming-Montreal (KM-GBF) establece una agenda ambiciosa para salvaguardar la vida en la Tierra, y las decisiones que se adopten en la decimoséptima Conferencia de las Partes (COP17) tendrán importantes repercusiones en la forma en que las Partes traduzcan los compromisos relacionados en resultados equitativos y duraderos. Para estos esfuerzos y las aspiraciones basadas en los derechos del KM-GBF es fundamental el grado en que se reconozcan, respeten, protejan y defiendan plenamente los derechos y las contribuciones de los pueblos indígenas, las comunidades locales y los pueblos afrodescendientes, así como de las mujeres, los jóvenes y las personas con discapacidad dentro de esas comunidades, en su calidad de custodios y guardianes de la biodiversidad.

A nivel mundial, los pueblos indígenas, los pueblos afrodescendientes y las comunidades locales poseen derechos legales sobre menos de la mitad de la superficie que gestionan de forma consuetudinaria (es decir, casi el 19 % de la masa terrestre mundial), y, según un creciente conjunto de pruebas, las tierras y territorios comunitarios regidos por derechos de tenencia seguros se asocian con mejores resultados de conservación, incluidas menores tasas de degradación y deforestación, y mayores beneficios para más personas que las zonas gestionadas por entidades públicas o privadas.³ Teniendo en cuenta que casi la mitad de las

³ [Ecología y sociedad: El papel de los pueblos indígenas y las comunidades locales en una conservación eficaz y equitativa](#)

Áreas Clave para la Biodiversidad del mundo se solapan en cierta medida con las tierras de los pueblos indígenas y las comunidades locales, y que la mayoría de las áreas protegidas reconocidas actualmente por los Estados fueron anteriormente poseídas y gestionadas de forma sostenible por los pueblos indígenas y las comunidades locales, no se puede subestimar la necesidad de reconocer la relación de larga data entre los pueblos tradicionales y la conservación de la biodiversidad. Sin embargo, las comunidades solo pueden gestionar sus tierras y territorios si sus derechos y su autoridad en la toma de decisiones son reconocidos y protegidos de manera efectiva por los Estados y respaldados por las directrices de aplicación aprobadas en el marco del Convenio sobre la Diversidad Biológica (CDB).

Es en este contexto donde las decisiones de la próxima COP tendrán un efecto determinante y a largo plazo sobre los derechos de los pueblos indígenas, los pueblos afrodescendientes y las comunidades locales. Entre las cuestiones que se deben decidir figuran: (i) si las tierras y territorios comunitarios se reconocen y protegen de manera efectiva como contribuciones distintivas al KM-GBF; (ii) quién decide sobre las intervenciones de conservación y restauración; (iii) cómo se utilizan y protegen los datos y conocimientos indígenas y tradicionales; (iv) si los beneficios llegarán efectivamente a las comunidades afectadas y a sus organizaciones; y (v) el papel del Plan de Acción de Género para la aplicación con perspectiva de género del KM-GBF. Estas cuestiones requieren una atención urgente, mientras las delegaciones aún pueden dar forma y defender el alcance de los acuerdos.

II. DIEZ DEMANDAS CONCRETAS PARA LA ADOPCIÓN DE TEXTOS BASADOS EN LOS DERECHOS Y NO REGRESIVOS EN LA COP17

Para mitigar la amenaza de retrocesos y defender los compromisos basados en los derechos del KM-GBF, nosotras, las organizaciones indígenas, comunitarias, de mujeres y de afrodescendientes, las organizaciones de la sociedad civil y las observadoras del CDB que firmamos a continuación, instamos a los Estados Partes y a las delegaciones a que reconozcan y protejan los derechos de los pueblos indígenas, las comunidades locales y los pueblos afrodescendientes, así como de sus mujeres, rectificando la aplicación de los principios acordados en cinco ámbitos clave del Marco:

A. Directrices voluntarias sobre las metas 2 y 3 del Marco de Conocimiento y Gestión (KM-GBF)

*En relación con el punto 10 del orden del día de la COP17 sobre la aplicación del programa de trabajo relativo al artículo 8 j) y otras disposiciones del Convenio relacionadas con los pueblos indígenas y las comunidades locales hasta 2030, incluidos **los subpuntos 10 b) i) y 10 b) ii)**, así como las decisiones relacionadas con el documento CBD/SB8J/REC/1/3, las Partes deberían:*

11. Incluir el reconocimiento de los territorios indígenas y tradicionales como una categoría de conservación diferenciada.

El texto adoptado debería reconocer explícitamente los territorios indígenas y tradicionales (ITT) como una medida de conservación basada en áreas diferenciada, fundamentada en los sistemas de conocimientos tradicionales, las instituciones de gobernanza y los derechos de autodeterminación de los pueblos indígenas y otras comunidades tradicionales. Debería evitarse toda terminología que pudiera subordinar o subyugar, directa o indirectamente, a los ITT a los sistemas definidos a nivel nacional de Áreas Protegidas y Otras Medidas Efectivas de Conservación Basadas en Áreas (OECM) (por ejemplo, calificar los ITT como acciones «complementarias», en lugar de medidas «distintas y diferenciadas»).

12. Defender el derecho al consentimiento libre, previo e informado.

El derecho al consentimiento libre, previo e informado (CLPI) debe respetarse y considerarse irrenunciable en su alcance y aplicación en todas las decisiones y directrices de aplicación asociadas. Debe evitarse o eliminarse expresamente cualquier terminología calificativa que, directa o indirectamente, debilite las obligaciones de los Estados de respetar y hacer valer los derechos de los pueblos indígenas y otras comunidades tradicionales al CLPI, de conformidad con los tratados, acuerdos y normas internacionales. Esto incluye, entre otros, el uso de expresiones matizadoras como «en consulta con», «según proceda», «cuando sea aplicable» o «de acuerdo con las circunstancias nacionales», que debilitan el carácter obligatorio del FPIC y permiten que se adopten decisiones a nivel estatal sin el consentimiento efectivo de los titulares de los derechos.

13. Incluir disposiciones sobre el autogobierno y la gobernanza territorial.

Los derechos de autodeterminación de los pueblos indígenas y otras comunidades tradicionales —incluidos los fundamentos bioculturales— deben respetarse y reforzarse, en lugar de ignorarse o socavarse. Debe evitarse la sustitución de compromisos vinculantes por orientaciones condicionales (por ejemplo, sustituir «debería» por «podría») o la eliminación de calificativos esenciales (por ejemplo, la gobernanza «autónoma»), ya que ello podría socavar las obligaciones o compromisos de los Estados con respecto a los pueblos indígenas, los pueblos afrodescendientes y las comunidades locales.

14. Se debe partir de la presunción de que los territorios indígenas y tradicionales no están intrínsecamente degradados.

Ningún territorio indígena, afrodescendiente o comunitario debe considerarse degradado por defecto. Todas las intervenciones de restauración deben basarse en una evaluación previa y en el consentimiento libre, previo e informado de los titulares de derechos afectados, y para garantizar una aplicación efectiva y significativa, esta salvaguardia debe permanecer en el cuerpo del texto y no relegarse a una nota al pie o a una referencia secundaria.

15. Incluir el marco de derechos humanos en el que se sustentan las directrices.

Deben mantenerse y respetarse todas las referencias a la Declaración de las Naciones Unidas sobre los Derechos de los Pueblos Indígenas, a los principios de derechos humanos y a otros instrumentos internacionales pertinentes. Esto es esencial para garantizar que la aplicación de las metas 2 y 3 siga enfoques basados en los derechos que reconozcan y respeten los derechos colectivos de tenencia y de autodeterminación de los pueblos indígenas y otras comunidades tradicionales.

B. Aplicación del artículo 8 j)

En relación con el punto 10 del orden del día de la COP17 sobre la aplicación del artículo 8 j) y otras disposiciones del Convenio sobre la Diversidad Biológica relacionadas con los pueblos indígenas y las comunidades locales, incluidos todos los subpuntos asociados, las Partes deberían:

8. *Acelerar la aplicación del artículo 8 j) mediante la participación directa y significativa de los pueblos indígenas, los afrodescendientes y las comunidades locales, así como de sus mujeres.*

El Órgano Subsidiario sobre el artículo 8 j) y otras disposiciones del Convenio relacionadas con los pueblos indígenas y las comunidades locales (SB8J) debería dar prioridad a la aplicación del artículo 8 j) con la participación sustantiva, significativa y efectiva de representantes de los pueblos indígenas, las comunidades locales y los afrodescendientes, incluida la participación equitativa de las representantes de las mujeres de las comunidades. El programa de trabajo del SB8J debe basarse en un marco de derechos de acción afirmativa para evitar decisiones que puedan debilitar los derechos o limitar la autoridad decisoria de los titulares de derechos mediante una adhesión estricta a un «proceso dirigido por las Partes». Por último, de conformidad con la Decisión 16/6, el SB8J debe reconocer la presencia, los derechos y las contribuciones de los «pueblos afrodescendientes» y abogar por su participación en todos los procesos y decisiones relacionados.

C. Biología sintética, información sobre secuencias digitales de recursos genéticos y Fondo de Cali

En relación con el punto 16 del orden del día de la COP17 sobre biología sintética, y con los debates sobre la información de secuencias digitales (DSI) relativa a los recursos genéticos y la puesta en marcha del Fondo de Cali, las Partes deberían:

15. *Aplicar un enfoque centrado en los derechos a las decisiones sobre biología sintética, la información sobre secuencias digitales (DSI) y la puesta en marcha del Fondo de Cali.*

La COP17 llega en un momento decisivo para el futuro de la gobernanza mundial de la información sobre secuencias digitales de los recursos genéticos (DSI). Tras años de negociaciones, la COP15 reconoció que los beneficios derivados del uso de la DSI deben compartirse de manera justa y equitativa y estableció un mecanismo multilateral de distribución de beneficios. En la COP16, el Fondo de Cali comenzó a dar forma concreta a esa decisión. Estos avances son importantes y deben protegerse. Sin embargo, el mecanismo aún se encuentra en fase de desarrollo, y las decisiones que se tomen ahora determinarán si podrá abordar las desigualdades históricas o, por el contrario, reproducirlas en el ámbito digital.

La Decisión 16/2 estableció el mecanismo y el Fondo de Cali, incluida la asignación mínima del 50 % de sus recursos a las necesidades autoidentificadas de los pueblos indígenas y las comunidades locales. Lo que buscamos ahora son las condiciones necesarias para garantizar que se cumplan estos compromisos y que las opciones abiertas no reduzcan su alcance. Para los pueblos indígenas, las comunidades locales y los pueblos afrodescendientes, la DSI va más allá de la distribución de recursos financieros. También tiene que ver con los territorios, los

conocimientos, el consentimiento, el poder y la autoridad. La información genética puede digitalizarse, almacenarse, combinarse con millones de otras secuencias y reutilizarse en cualquier parte del mundo. Sin embargo, la biodiversidad de la que se deriva esta información no surgió de la nada. Existe en territorios específicos y suele estar vinculada a sistemas de conocimiento y a prácticas de gestión, selección, cultivo, domesticación y conservación desarrolladas a lo largo de generaciones. La digitalización no debe borrar estas relaciones. La transformación de la biodiversidad en datos no debe hacer invisibles los derechos.

Para garantizar que los beneficios derivados de los conocimientos tradicionales y de la secuenciación digital de la información lleguen de forma justa y equitativa a las comunidades que han desarrollado, mantenido y cultivado el amplio potencial de la biodiversidad durante generaciones, instamos a los negociadores a que defiendan cinco puntos clave:

- **Hacer que el Fondo de Cali sea operativo.** A pesar de las intenciones, el Fondo de Cali aún no ha generado aportaciones financieras que sean proporcionales a los beneficios de la biodiversidad. La COP17 debe garantizar la aplicación efectiva de las Decisiones 15/9 y 16/2, creando los acuerdos y las condiciones necesarias para movilizar las aportaciones de los usuarios de los recursos genéticos y generar recursos a la escala necesaria para cumplir su propósito. Un mecanismo de distribución de beneficios solo puede cumplir su propósito si los beneficios se generan y se comparten de manera efectiva
- **Garantizar el acceso efectivo al Fondo.** Asegurar que al menos la mitad de los ingresos del Fondo se pongan a disposición de los pueblos indígenas y las comunidades locales, y que estos puedan perseguir sus prioridades autodeterminadas a través de vías de acceso directas, comprensibles y viables; además, hacer un seguimiento público de las cantidades comprometidas, asignadas y efectivamente recibidas en los territorios
- **Defender la estructura de gobernanza inclusiva y transparente del Fondo.** Garantizar que las disposiciones administrativas y operativas del Fondo permanezcan bajo la autoridad, la orientación y la rendición de cuentas de la Conferencia de las Partes, de conformidad con la Decisión 16/2, al tiempo que se mantiene la transparencia de las decisiones relativas a las prioridades, la asignación y la evaluación mediante la participación plena y efectiva de los representantes de los titulares de derechos.
- **Reforzar la transparencia, la trazabilidad y la gobernanza de los datos y la información.** Reforzar la procedencia y la fuente de los metadatos (es decir, el país y la comunidad de origen, así como los conocimientos tradicionales asociados), garantizando al mismo tiempo que los derechos, los permisos y las condiciones de consentimiento asociados a esta información permanezcan vinculados a la DSI a lo largo de todas las transacciones posteriores o intercambios entre bases de datos. Desarrollar mecanismos de trazabilidad interoperables y explorar tecnologías emergentes, incluida la inteligencia artificial, para vincular la DSI con su procedencia, los conocimientos asociados y los usos posteriores. Apoyar la aplicación real y concreta de los Principios CARE y las orientaciones sobre los datos y conocimientos de los pueblos, elaboradas bajo su propio liderazgo, salvaguardando al mismo tiempo los

derechos colectivos, los datos sensibles y la soberanía de los datos de los pueblos indígenas y las comunidades locales. La disponibilidad digital no debe interpretarse como una autorización ilimitada para utilizar los conocimientos asociados o buscar nuevos usos.

- **Exigir revisiones participativas centradas en los derechos.** Solicitar que la metodología de revisión evalúe la movilización y distribución efectivas de los recursos, el acceso directo, la participación en la toma de decisiones y el respeto de los derechos colectivos, además de la viabilidad administrativa del mecanismo. Los pueblos y las comunidades locales deben participar en la elaboración y la interpretación de dicha evaluación.

D. Puesta en práctica e integración de la Decisión 16/6 sobre los pueblos afrodescendientes

De conformidad con los principios constitutivos del CDB, la Decisión 16/6 sobre el reconocimiento de los derechos y las contribuciones de los pueblos afrodescendientes se aplica a todas las deliberaciones y decisiones futuras del Convenio. Esto incluye, entre otras cosas, las Directrices Voluntarias en virtud del artículo 8 j), las medidas de conservación basadas en áreas, la restauración de ecosistemas, los mecanismos de acceso y reparto de beneficios, la financiación de la biodiversidad, las iniciativas de desarrollo de capacidades y la aplicación más amplia del Marco de Conocimiento, Gestión y Beneficios (KM-GBF). Garantizar la coherencia entre estos procesos será esencial para traducir el reconocimiento en una participación significativa, una representación equitativa y resultados concretos en la aplicación.

16. Lograr la participación plena y efectiva de los pueblos afrodescendientes en todas las decisiones, negociaciones y procesos de aplicación del CDB.

En consonancia con la Decisión 16/6, garantizar la participación significativa y la representación equitativa de los pueblos afrodescendientes en todas las dimensiones del CDB y en la aplicación del KM-GBF, incluido el acceso a la financiación, el intercambio de conocimientos y la presentación de informes. Con este fin, instamos a las Partes y a los negociadores a:

- Reconocer explícitamente el papel y las contribuciones de los pueblos afrodescendientes en la conservación, la restauración y el uso sostenible de la biodiversidad en las Directrices Voluntarias relacionadas con las Metas 2 y 3 del Marco Global de Conocimiento, Gestión y Beneficios (KM-GBF).
- Incluir referencias explícitas a los pueblos afrodescendientes y a sus derechos en todas las decisiones, cuando proceda.

E. Financiación directa para los pueblos indígenas, los pueblos afrodescendientes, las comunidades locales, las mujeres y los jóvenes

En el marco del punto 8 del orden del día de la COP17, relativo a la movilización de recursos y el mecanismo financiero, instamos a las Partes a promover una financiación de la biodiversidad equitativa, basada en los derechos e inclusiva, reconociendo la gestión responsable, los sistemas de conocimiento y los esfuerzos de conservación de los pueblos indígenas, los pueblos afrodescendientes y las comunidades locales. Con este fin, las Partes deberían:

17. Garantizar la financiación directa para los pueblos indígenas, los pueblos afrodescendientes y las comunidades locales.

La aplicación efectiva de las metas 2 y 3 del KM-GBF depende de la distribución justa y equitativa de la financiación entre quienes custodian la biodiversidad del planeta. Con este fin, la aplicación de la meta 19 del KM-GBF debe dar prioridad al apoyo a los pueblos que defienden y mantienen la biodiversidad y las funciones y servicios ecosistémicos asociados mediante:

- Reforzar los mecanismos de financiación directa para los pueblos indígenas, los pueblos afrodescendientes y las comunidades locales, permitiendo que sus organizaciones accedan a recursos oportunos, transparentes y eficaces para la conservación, la restauración, la ordenación territorial, el seguimiento comunitario de la biodiversidad y las evaluaciones de impacto ambiental.
- Abordar y eliminar las cargas administrativas, evitando el uso de formulaciones condicionales que, directa o indirectamente, debiliten los compromisos de financiación con los titulares de derechos y las obligaciones estatales asociadas mediante referencias a «circunstancias nacionales», «cuando proceda» u otra terminología restrictiva.
- Reconocer a las organizaciones representativas de los pueblos como entidades con derecho a recibir y administrar recursos directamente, de conformidad con sus propias estructuras de gobernanza y mecanismos de rendición de cuentas.

F. Plan de Acción sobre Género y los derechos de tenencia de las mujeres indígenas, afrodescendientes y de las comunidades locales

En relación con el punto 15 del orden del día de la COP17 sobre el examen intermedio del Plan de Acción de Género 2023-2030, la recomendación de la sexta reunión del Órgano Subsidiario de Ejecución (CBD/SBI/6/L.2), y el punto 10 b) i) del orden del día, relativo a las directrices en el marco de las tareas 1.1 y 1.2 del Programa de Trabajo del artículo 8 j) (Recomendación SB8J-1/3), las Partes deberían:

18. Respetar el Plan de Acción sobre Género y garantizar los derechos de tenencia de las mujeres en las tierras y territorios colectivos.

Las mujeres de los pueblos indígenas, los pueblos afrodescendientes y las comunidades locales son guardianas de territorios sagrados, ecosistemas y sistemas alimentarios fundamentales, semillas, plantas medicinales, fuentes de agua y zonas de pastoreo y recolección, patrimonio cultural y de los conocimientos tradicionales asociados a ellos. Sus derechos a utilizar, acceder, gestionar y heredar estas tierras y recursos se ejercen principalmente a través de sistemas consuetudinarios y colectivos, y rara vez están documentados. Esto las deja especialmente expuestas cuando los territorios son titulados, zonificados, restaurados o sometidos a medidas de conservación. Las metas 22 y 23 reconocen la igualdad de derechos y el acceso de las mujeres a la tierra y los recursos naturales, así como la necesidad de una participación con perspectiva de género en la toma de decisiones. Sin embargo, la revisión intermedia reveló que solo una cuarta parte de las Partes involucra a grupos de mujeres en la elaboración de sus estrategias y planes de acción

nacionales sobre biodiversidad, y solo el 20 % incluyó metas sobre el acceso en igualdad de condiciones a la tierra y los recursos naturales.

Durante la SBI-6, se presentaron propuestas para sustituir «que tenga en cuenta las cuestiones de género» por «sensible a las cuestiones de género»; eliminar el desglose de los datos por sexo; y permitir la aplicación en función de las circunstancias nacionales. En la SBSTTA-27, la propuesta de seguir trabajando en materia de equidad, igualdad de género y el enfoque basado en los derechos humanos se eliminó del texto acordado y se mantuvo únicamente entre corchetes.

Para hacer frente al debilitamiento generalizado de los derechos de las mujeres en todas las comunidades y a las orientaciones de aplicación asociadas al KM-GBF, las Partes deberían:

- Mantener en todas las decisiones la formulación acordada anteriormente en la COP15 sobre medidas «que tengan en cuenta las cuestiones de género».
- «Instar» a la aplicación del Plan de Acción sobre Género, de conformidad con la decisión 15/11, en lugar de limitarse a «fomentarla».
- Evitar calificativos como «de acuerdo con las circunstancias, prioridades y capacidades nacionales», que reducen los compromisos existentes.
- Mantener los datos desglosados por sexo, edad y otros factores demográficos, y aplicarlos a la tenencia de la tierra, incluyendo el destaque de los indicadores específicos y desglosados por sexo sobre la tenencia de la tierra que figuran actualmente en la Meta 22 y la Meta 23. Garantizar que los indicadores sobre el cambio en el uso de la tierra y la tenencia de la tierra en los territorios tradicionales de los pueblos indígenas y las comunidades locales reflejen los derechos de las mujeres en el marco de los sistemas colectivos.
- Reafirmar el principio rector sobre la igualdad de género y la equidad intergeneracional (que actualmente figura entre corchetes) en los principios rectores del artículo 8 j), e incluir explícitamente a las mujeres en la disposición que anima a las Partes a promover las mejores prácticas para garantizar la tenencia de la tierra y la gobernanza.
- Apoyar la adopción de la propuesta entre corchetes para seguir trabajando en materia de equidad, igualdad de género y un enfoque basado en los derechos, con la participación del SB8J. La revisión final del Plan de Acción de Género debería basarse en las aportaciones de las organizaciones de mujeres indígenas, afrodescendientes y de comunidades locales.
- En el contexto de la Tarea 1.2 del Plan de Acción de Género sobre ordenación del territorio/EIA: Apoyar la prevención precoz de las violaciones de derechos garantizando que se identifiquen y aborden la tenencia de la tierra por parte de las mujeres, los usos de los recursos, los conocimientos y los impactos diferenciados antes de que se adopten decisiones sobre ordenación del territorio y uso del suelo, en lugar de depender únicamente de salvaguardias a posteriori.

La COP17 debería ser recordada como la conferencia que reforzó las contribuciones de los pueblos indígenas, los pueblos afrodescendientes, las comunidades locales y las mujeres y los jóvenes de estas comunidades a la conservación de la biodiversidad, y no como un foro en el que se debilitaron derechos previamente reconocidos mediante cambios de redacción aparentemente técnicos con profundas consecuencias jurídicas y territoriales.

1. Association de Bomassa pour la Promotion de la Culture et la Protection de la Biodiversité (ABPCPB)
2. Association pour le Développement Durable des Populations Autochtones et Locales du Gabon (ADDPALG)
3. African Women's Network for Community Management of Forests (REFACOF)
4. Amazon Conservation Team
5. Alliance Nationale d'Appui et de Promotion des Aires et territoires du Patrimoine Autochone et Communautaire en République Démocratique du Congo (ANAPAC RDC)
6. Asociación de Mujeres Afrodescendientes del norte del Cauca (ASOM)
7. Asociación Interétnica de Desarrollo de la Selva Peruana (AIDESEP)
8. Asociación de Forestería Comunitaria de Guatemala Utz Che'
9. Association of Gerakan Konservasi Rakyat Nusantara
10. Association des femmes autochtones Pygmées
11. Association des jeunes pour la protection de l'environnement (AJPE)
12. Association Mikea Iraiike
13. Association OKANI
14. Association pour la Conservation et la Protection des Écosystèmes des Lacs et l'Agriculture Durable
15. Association pour le respect du droit des populations autochtones du développement durable et du droit de l'homme (ARPA2DH)
16. Autopromotion rurale pour un developpement humain durable (ADHD)
17. Brainforest
18. Bureau Communautaire pour l'Environnement, l'Agriculture et le Développement Durable (BCEAD)
19. Cámara Sectorial de Guardianes de la Biodiversidad (CSG/MMA)
20. Cambodia Indigenous Youth Association
21. Campaign for Nature
22. Centre de Formation d'Appui au Développement Durable (CEFAD)
23. Center for Indigenous Peoples' Research and Development
24. Centre d'Appui a la Gestion Durable des Forets Tropicales
25. Centre des Technologies Innovatrices et le Développement Durable (CTIDD)
26. Centre pour l'Information Environnementale et le Développement Durable (CIEDD)
27. Centro de Desarrollo Étnico (CEDET)
28. Cercle des droits de l'Homme et de developpement (CDHD)
29. Coalition des Femmes Leaders pour l'environnement et le développement durable
30. Coletivo jupago kreká
31. Community Empowerment for Change
32. Community Land Action Now!

33. Confederación Comarca Afroecuatoriana del Norte de Esmeraldas (CANE)
34. Congolese Resources Institute (CRI)
35. Confederación de Nacionalidades Indígenas de la Amazonía Ecuatoriana (CONFENIAE)
36. Conseil en Environnement et Developpement Durable REDD+
37. Coordinadora Andina de Organizaciones Indígenas (CAOI)
38. Equité Verte
39. Fundación Ambiente y Recursos Naturales (FARN)
40. Femmes Forêts Développement (FFD)
41. Fondation Internationale pour le Développement, l'Éducation, l'Entrepreneuriat et la Protection de l'Environnement (FIDEPE)
42. Forest Trends
43. Foundation for Good Governance and Democratic Initiative (FGGDI)
44. Fundación Afroecuatoriana AZÚCAR
45. Fundación ALDEA
46. Global Forum of Local Communities (GFLC)
47. Green Advocates International
48. Green Foundation Nepal
49. Green Landscapes Initiatives
50. Groupe de Travail Climat REDD Renové
51. Grupo de Trabajo Internacional para la protección de los Pueblos Indígenas en Aislamiento y Contacto Inicial (GTI PIACI)
52. Huairou Commission
53. Initiative pour la Gestion Durable de l'Environnement et la Défense des Droits Humains (IGED)
54. Indigenous Peoples and Sustainable Development (IPSD) Cameroon
55. Indigenous Women Legal Awareness Group (INWOLAG)
56. Instituto Indígena Brasileiro de Propriedade Intelectual (INBRAPI)
57. Integrated development initiatives in ngorongoro (IDINGO)
58. Jaringan Pemangku Hak Areal Konservasi Kelola Masyarakat (ICCA Custodian Network)
59. Landesa
60. Les Amis de la Nature-Culture et Environnement
61. Lesotho Youth Climate Network (LYCN)
62. Ligue Nationale des Associations Autochtones Pygmées du Congo (LINAPYCO)
63. National Indigenous Women's Federation (NIWF)
64. Natural Resource Women Platform
65. Ogiek Peoples Development Program (OPDP)
66. Organizacion Nacional Indigena de Colombia (ONIC)
67. Organización Nacional de Mujeres Indígenas Andinas y Amazónicas del Perú (ONAMIAP)
68. ONG Ezaka ho Fampanandrosoana any Ambanivohitra (ONG EFA)
69. ONG Muyissi Environnement
70. Organisation Congolais des Écologistes et Amis de la Nature (OCÉAN)

71. Organización de Desarrollo Étnico Comunitario (ODECO)
72. Organización de los Pueblos indígenas de la Amazonía Colombiana (OPIAC)
73. Pastoral Women's Council (PWC)
74. Pastoralist Goals Foundation
75. Plataforma Boliviana Frente al Cambio Climático
76. Pour un Monde Meilleur (P2M)
77. Proceso de Comunidades Negras (PCN)
78. Programme Intégré pour le Développement du Peuple Pygmée (PIDP)
79. Rainforest Foundation Norway
80. Rainforest Foundation UK
81. Rainforest Foundation US
82. Red de Ecominias Propias de America Latina
83. Red Dominicana de Estudios y Empoderamiento Afrodescendiente (RedAfros)
84. Rede Vozes Negras pelo Clima
85. Red Mexicana de Organizaciones Campesinas Forestales (Red MOCAF)
86. Réseau des Peuples Autochtones Pour L'Afrique Centrale
87. Resource Conflict Institute (RECONCILE)
88. Rights and Rice Foundation
89. Rights and Resources Initiative
90. Rural Women's Assembly Zimbabwe
91. Sierra Leone Land Alliance
92. Social Entrepreneurs for Sustainable Development
93. Solidarité des Intervenants sur le Foncier (SIF)
94. Sustainable Development Institute (SDI)
95. Synergie des Initiatives et Actions Communautaire pour le Développement Intégral (SIACODI)
96. Tu Amazonia
97. Union pour le développement des minorités ekonda (Peuples vivants des forêts) (UDME ONGD)
98. Useflora/Universidade Federal de Santa Catarina (UFSC)
99. Vereniging van Saamaka Gemeenschappen
100. Women Rights and Resources Network (WRRN)

Washington, DC, le 5 octobre 2026

LETTRE OUVERTE AUX MINISTRES DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES, AUX MINISTRES DE L'ENVIRONNEMENT OU À LEURS ÉQUIVALENTS DES PAYS PARTIES, AUX CHEFS DE MISSION ET AUX NÉGOCIATEURS DE LA CONFÉRENCE DES PARTIES À LA CONVENTION SUR LA DIVERSITÉ BIOLOGIQUE

Objet : Appel à la prévention de tout recul par rapport aux droits établis des peuples autochtones, des peuples d'ascendance africaine et des communautés locales

Date : 5 octobre 2026

I. IMPORTANCE DES DÉCISIONS DE LA COP17 POUR LES PEUPLES AUTOCHTONES, LES PEUPLES D'ORIGINE AFRICAINE ET LES COMMUNAUTÉS LOCALES

Le Cadre mondial de Kunming-Montréal pour la biodiversité (KM-GBF) définit un programme ambitieux visant à préserver la vie sur Terre, et les décisions qui seront adoptées lors de la dix-septième Conférence des Parties (COP17) auront des implications majeures sur la manière dont les Parties traduiront leurs engagements en résultats équitables et durables. Au cœur de ces efforts et des aspirations fondées sur les droits du KM-GBF se trouve la mesure dans laquelle les droits et les contributions des peuples autochtones, des communautés locales et des personnes d'ascendance africaine, ainsi que des femmes, des jeunes et des personnes en situation de handicap au sein de ces communautés, en tant que gardiens et gestionnaires de la biodiversité, seront pleinement reconnus, respectés, protégés et défendus.

À l'échelle mondiale, les peuples autochtones, les personnes d'ascendance africaine et les communautés locales détiennent des droits légaux sur moins de la moitié de la superficie qu'ils gèrent de manière coutumière (soit près de 19 % de la masse terrestre mondiale) et, selon un nombre croissant de données, les terres et territoires communautaires régis par des droits fonciers sûrs sont associés à de meilleurs résultats en matière de conservation, notamment des taux de dégradation et de déforestation plus faibles, ainsi qu'à des avantages plus importants pour un plus grand nombre de personnes que les zones gérées par des entités publiques ou

privées.⁴ Étant donné que près de la moitié des zones clés pour la biodiversité (ZCB) dans le monde recoupent dans une certaine mesure les terres des communautés autochtones et locales, et que la plupart des aires protégées actuellement reconnues par les États étaient auparavant détenues et gérées de manière durable par les peuples autochtones et les communautés locales, on ne saurait trop insister sur la nécessité de reconnaître la relation de longue date entre les peuples traditionnels et la conservation de la biodiversité. Cependant, les communautés ne peuvent gérer leurs terres et leurs territoires que si leurs droits et leur pouvoir de décision sont effectivement reconnus et protégés par les États, et respectés par les lignes directrices de mise en œuvre adoptées dans le cadre de la Convention sur la diversité biologique (CDB).

C'est dans ce contexte que les décisions de la prochaine COP auront un effet déterminant et à long terme sur les droits des peuples autochtones, des peuples d'ascendance africaine et des communautés locales. Parmi les questions à trancher figurent : (i) la question de savoir si les terres et territoires communautaires sont effectivement reconnus et protégés en tant que contributions distinctes au Cadre mondial pour la gestion des connaissances et la biodiversité (KM-GBF) ; (ii) qui décide des interventions de conservation et de restauration ; (iii) comment les données et les savoirs autochtones et traditionnels sont utilisés et protégés ; (iv) la question de savoir si les avantages reviendront effectivement aux communautés concernées et à leurs organisations ; et (v) le rôle du Plan d'action pour l'égalité des sexes dans la mise en œuvre du Cadre mondial pour la gestion des connaissances et la biodiversité (KM-GBF) tenant compte des questions de genre. Ces questions requièrent une attention urgente, tant que les délégations peuvent encore façonner et défendre la portée des accords.

II. DIX REVENDICATIONS CIBLÉES POUR L'ADOPTION DE TEXTES FONDÉS SUR LES DROITS ET NON RÉGRESSIFS LORS DE LA COP17

Afin d'atténuer la menace de reculs et de faire respecter les engagements fondés sur les droits du KM-GBF, nous, les organisations autochtones, communautaires, de femmes et d'afro-descendants, les organisations de la société civile et les observateurs auprès de la CDB soussignés, appelons les États parties et les délégations à reconnaître et à protéger les droits des peuples autochtones, des communautés locales et des peuples d'ascendance africaine, ainsi que de leurs femmes, en rectifiant l'application des principes convenus dans cinq domaines clés du Cadre :

A. Lignes directrices volontaires relatives aux cibles 2 et 3 du Cadre de gestion des connaissances (KM-GBF)

⁴ [Écologie et société : le rôle des peuples autochtones et des communautés locales dans une conservation efficace et équitable](#)

En référence au point 10 de l'ordre du jour de la COP17 concernant la mise en œuvre du programme de travail sur l'article 8(j) et d'autres dispositions de la Convention relatives aux peuples autochtones et aux communautés locales à l'horizon 2030, y compris les sous-points 10(b)(i) et 10(b)(ii), ainsi qu'aux décisions relatives au document CBD/SB8J/REC/1/3, les Parties devraient :

16. Inclure la reconnaissance des territoires autochtones et traditionnels en tant que catégorie distincte de conservation.

Le texte adopté devrait reconnaître explicitement les territoires autochtones et traditionnels (ITT) comme une mesure de conservation par zone distincte, ancrée dans les systèmes de savoirs traditionnels, les institutions de gouvernance et les droits à l'autodétermination des peuples autochtones et des autres communautés traditionnelles. Il convient d'éviter toute terminologie susceptible de subordonner ou d'assujettir, directement ou indirectement, les ITT aux systèmes nationaux de zones protégées et d'autres mesures de conservation efficaces par zone (OECM) (par exemple, qualifier les ITT d'actions « complémentaires » plutôt que de mesures « distinctes et différenciées »).

17. Préserver le droit au consentement libre, préalable et éclairé.

Le droit au consentement libre, préalable et éclairé (CLPE) doit être respecté et son champ d'application et sa mise en œuvre doivent être considérés comme irréductibles dans toutes les décisions et les orientations de mise en œuvre associées. Toute terminologie restrictive qui affaiblit directement ou indirectement les obligations des États de respecter et de faire respecter les droits des peuples autochtones et des autres communautés traditionnelles au CLPE doit être expressément évitée ou supprimée, conformément aux traités, accords et normes internationaux. Cela inclut, sans s'y limiter, l'utilisation de formulations telles que « en consultation avec », « le cas échéant », « lorsque cela s'applique » ou « conformément aux circonstances nationales », qui affaiblissent le caractère obligatoire du FPIC et permettent aux États de prendre des décisions sans le consentement effectif des titulaires de droits.

18. Inclure des dispositions relatives à l'autonomie administrative et à la gouvernance territoriale.

Les droits à l'autodétermination des peuples autochtones et des autres communautés traditionnelles — y compris leurs principes fondamentaux bioculturels — doivent être respectés et renforcés, et non ignorés ou remis en cause. Il convient d'éviter de substituer des engagements contraignants par des orientations conditionnelles (par exemple, en remplaçant « devrait » par « peut ») ou de supprimer des qualificatifs essentiels (par exemple, une gouvernance « autonome »), car cela risquerait de compromettre les obligations ou les engagements des États envers les peuples autochtones, les peuples d'ascendance africaine et les communautés locales.

19. Il convient de se référer à la présomption selon laquelle les territoires autochtones et traditionnels ne sont pas intrinsèquement dégradés.

Aucun territoire autochtone, d'ascendance africaine ou communautaire ne devrait être considéré comme dégradé par défaut. Toutes les interventions de restauration doivent reposer sur une évaluation préalable et sur le consentement libre, préalable et éclairé des titulaires de droits concernés ; afin de garantir une mise en œuvre effective et significative, cette garantie

devrait figurer dans le corps du texte et non être reléguée à une note de bas de page ou à une référence secondaire.

20. Intégrer le cadre des droits de l'homme qui sous-tend les lignes directrices.

Toutes les références à la Déclaration des Nations unies sur les droits des peuples autochtones, aux principes des droits de l'homme et aux autres instruments internationaux pertinents doivent être conservées et respectées. Cela est essentiel pour garantir que la mise en œuvre des cibles 2 et 3 suive des approches fondées sur les droits qui reconnaissent et respectent les droits collectifs de propriété foncière et d'autodétermination des peuples autochtones et des autres communautés traditionnelles.

B. Mise en œuvre de l'article 8(j)

En ce qui concerne le point 10 de l'ordre du jour de la COP17 relatif à la mise en œuvre de l'article 8(j) et des autres dispositions de la Convention sur la diversité biologique concernant les peuples autochtones et les communautés locales, y compris tous les sous-points associés, les Parties devraient :

9. Accélérer la mise en œuvre de l'article 8(j) grâce à la participation directe et significative des peuples autochtones, des personnes d'ascendance africaine et des communautés locales, ainsi que de leurs membres féminins.

L'Organe subsidiaire chargé de l'article 8(j) et des autres dispositions de la Convention relatives aux peuples autochtones et aux communautés locales (SB8J) devrait accorder la priorité à la mise en œuvre de l'article 8(j) avec la participation substantielle, significative et effective des représentants des peuples autochtones, des communautés locales et des personnes d'ascendance africaine, y compris la participation équitable des représentantes des femmes au sein des communautés. Le programme de travail du SB8J devrait s'ancrer dans un cadre de droits fondé sur l'équité afin de se prémunir contre toute décision susceptible d'affaiblir les droits ou de limiter le pouvoir de décision des titulaires de droits par le biais d'un respect strict d'un « processus dirigé par les Parties ». Enfin, conformément à la décision 16/6, le SB8J devrait reconnaître la présence, les droits et les contributions des « peuples d'ascendance africaine » et plaider en faveur de leur implication dans tous les processus et décisions connexes.

C. Biologie synthétique, informations sur les séquences numériques relatives aux ressources génétiques et Fonds de Cali

En ce qui concerne le point 16 de l'ordre du jour de la COP17 sur la biologie synthétique, ainsi que les discussions sur les informations de séquences numériques (DSI) relatives aux ressources génétiques et la mise en œuvre du Fonds de Cali, les Parties devraient :

19. Adopter une approche centrée sur les droits dans les décisions relatives à la biologie synthétique, aux informations de séquençage numériques (DSI) et à la mise en œuvre du Fonds de Cali.

La COP17 intervient à un moment décisif pour l'avenir de la gouvernance mondiale des informations de séquences numériques sur les ressources génétiques (DSI). Après des années de négociations, la COP15 a reconnu que les avantages découlant de l'utilisation des DSI

devaient être partagés de manière juste et équitable et a mis en place un mécanisme multilatéral de partage des avantages. Lors de la COP16, le Fonds de Cali a commencé à donner une forme concrète à cette décision. Ces avancées sont importantes et doivent être préservées. Cependant, le mécanisme est encore en cours d'élaboration, et les décisions prises aujourd'hui détermineront s'il pourra remédier aux inégalités historiques ou, au contraire, les reproduire dans la sphère numérique.

La décision 16/2 a institué le mécanisme et le Fonds de Cali, prévoyant notamment l'affectation minimale de 50 % de ses ressources aux besoins identifiés par les peuples autochtones et les communautés locales eux-mêmes. Ce que nous recherchons désormais, ce sont les conditions nécessaires pour garantir que ces engagements soient respectés et que les options encore en suspens n'en réduisent pas la portée. Pour les peuples autochtones, les communautés locales et les peuples d'ascendance africaine, la DSI ne se limite pas à la répartition des ressources financières. Elle concerne également les territoires, les savoirs, le consentement, le pouvoir et l'autorité. Les informations génétiques peuvent être numérisées, stockées, combinées à des millions d'autres séquences et réutilisées partout dans le monde. Pourtant, la biodiversité dont ces informations sont issues n'est pas apparue dans le vide. Elle existe sur des territoires spécifiques et est souvent liée à des systèmes de savoir ainsi qu'à des pratiques de gestion, de sélection, de culture, de domestication et de conservation développées au fil des générations. La numérisation ne doit pas effacer ces relations. La transformation de la biodiversité en données ne doit pas rendre les droits invisibles.

Afin de garantir que les avantages découlant des savoirs traditionnels et du séquençage numérique de l'information parviennent de manière juste et équitable aux communautés qui ont développé, préservé et cultivé le vaste potentiel de la biodiversité depuis des générations, nous appelons les négociateurs à respecter cinq points clés :

- **Rendre le Fonds de Cali opérationnel.** Malgré les intentions affichées, le Fonds de Cali n'a pas encore généré de contributions financières à la hauteur des bénéfices tirés de la biodiversité. La COP17 doit garantir la mise en œuvre effective des décisions 15/9 et 16/2, en créant les accords et les conditions nécessaires pour mobiliser les contributions des utilisateurs de services de la biodiversité (DSI) et générer des ressources à l'échelle requise pour remplir son objectif. Un mécanisme de partage des avantages ne peut remplir son objectif que si des avantages sont effectivement générés et partagés
- **Garantir un accès effectif au Fonds.** Veiller à ce qu'au moins la moitié des recettes du Fonds soit mise à la disposition des peuples autochtones et des communautés locales, et à ce qu'ils puissent poursuivre leurs priorités définies de manière autonome grâce à des voies d'accès directes, compréhensibles et utilisables ; et assurer un suivi public des montants engagés, alloués et effectivement perçus sur les territoires
- **Préserver la structure de gouvernance inclusive et transparente du Fonds.** Veiller à ce que les dispositions administratives et opérationnelles du Fonds restent sous l'autorité, la direction et la responsabilité de la Conférence des Parties, conformément à la décision 16/2, tout en maintenant la transparence des décisions concernant les priorités, l'allocation et l'évaluation grâce à la participation pleine et effective des représentants des titulaires de droits.

- **Renforcer la transparence, la traçabilité et la gouvernance des données et des informations.** Renforcer la provenance et la source des métadonnées (c'est-à-dire le pays et la communauté d'origine, ainsi que les savoirs traditionnels associés) tout en veillant à ce que les droits, les autorisations et les conditions de consentement liés à ces informations restent associés aux DSI tout au long des transactions ultérieures ou des échanges entre bases de données. Développer des mécanismes de traçabilité interopérables et explorer les technologies émergentes, y compris l'intelligence artificielle, afin de relier les DSI à leur provenance, aux savoirs associés et à leurs utilisations ultérieures. Soutenir l'application réelle et concrète des Principes CARE et des orientations relatives aux données et aux savoirs des peuples, élaborées sous leur propre direction, tout en préservant les droits collectifs, les données sensibles et la souveraineté des peuples autochtones et des communautés locales en matière de données. La disponibilité numérique ne doit pas être interprétée comme une autorisation illimitée d'utiliser les savoirs associés ou de rechercher de nouvelles utilisations.
- **Rendre obligatoires les évaluations participatives centrées sur les droits.** Exiger que la méthodologie d'évaluation mesure la mobilisation et la répartition effectives des ressources, l'accès direct, la participation à la prise de décision et le respect des droits collectifs, en plus de la viabilité administrative du mécanisme. Les peuples et les communautés locales doivent participer à l'élaboration et à l'interprétation de cette évaluation.

D. Mise en œuvre et intégration de la décision 16/6 relative aux peuples d'ascendance africaine

Conformément aux principes fondateurs de la CDB, la décision 16/6 relative à la reconnaissance des droits et des contributions des peuples d'ascendance africaine s'applique à toutes les délibérations et décisions futures de la Convention. Cela inclut, entre autres, les lignes directrices volontaires au titre de l'article 8(j), les mesures de conservation par zone, la restauration des écosystèmes, les mécanismes d'accès et de partage des avantages, le financement de la biodiversité, les initiatives de renforcement des capacités et la mise en œuvre plus large du KM-GBF. Il sera essentiel de garantir la cohérence entre ces différents processus pour que cette reconnaissance se traduise par une participation significative, une représentation équitable et des résultats concrets en matière de mise en œuvre.

20. Assurer la participation pleine et effective des peuples d'ascendance africaine à l'ensemble des décisions, négociations et processus de mise en œuvre de la CDB.

Conformément à la décision 16/6, garantir la participation significative et la représentation équitable des peuples d'ascendance africaine dans toutes les dimensions de la CDB et de la mise en œuvre du KM-GBF, y compris l'accès au financement, l'échange de connaissances et l'établissement de rapports. À cette fin, nous appelons les Parties et les négociateurs à :

- Reconnaître explicitement le rôle et les contributions des peuples d'ascendance africaine à la conservation, à la restauration et à l'utilisation durable de la biodiversité dans les lignes directrices volontaires relatives aux cibles 2 et 3 du Cadre mondial pour la gestion des connaissances (KM-GBF).

- Veiller à inclure, le cas échéant, une référence explicite aux peuples d'ascendance africaine et à leurs droits dans l'ensemble des décisions.

E. Financement direct en faveur des peuples autochtones, des peuples d'ascendance africaine, des communautés locales, des femmes et des jeunes

Au titre du point 8 de l'ordre du jour de la COP17 consacré à la mobilisation des ressources et au mécanisme financier, nous exhortons les Parties à promouvoir un financement de la biodiversité équitable, fondé sur les droits et inclusif, en reconnaissant la gestion responsable, les systèmes de connaissances et les efforts de conservation des peuples autochtones, des peuples d'ascendance africaine et des communautés locales. À cette fin, les Parties devraient :

21. Garantir un financement direct aux peuples autochtones, aux peuples d'ascendance africaine et aux communautés locales.

La mise en œuvre effective des cibles 2 et 3 du KM-GBF dépend d'une répartition juste et équitable des financements en faveur de ceux qui assurent la gestion de la biodiversité de la planète. À cette fin, la mise en œuvre de la cible 19 du KM-GBF doit donner la priorité au soutien aux peuples qui défendent et préservent la biodiversité ainsi que les fonctions et services écosystémiques associés, en :

- Renforçant les mécanismes de financement direct destinés aux peuples autochtones, aux peuples d'ascendance africaine et aux communautés locales, afin de permettre à leurs organisations d'accéder à des ressources opportunes, transparentes et efficaces pour la conservation, la restauration, l'aménagement du territoire, la surveillance communautaire de la biodiversité et les études d'impact environnemental.
- S'attaquer aux charges administratives et les supprimer, en évitant les formulations conditionnelles qui affaiblissent directement ou indirectement les engagements financiers envers les titulaires de droits et les obligations associées des États par des références aux « circonstances nationales », à l'expression « le cas échéant » ou à d'autres termes restrictifs.
- Reconnaître les organisations représentatives de ces populations comme des entités éligibles pour recevoir et gérer directement les ressources, conformément à leurs propres structures de gouvernance et mécanismes de responsabilité.

F. Plan d'action pour l'égalité des sexes et droits fonciers des femmes autochtones, d'ascendance africaine et des communautés locales

En ce qui concerne le point 15 de l'ordre du jour de la COP17 relatif à l'examen à mi-parcours du Plan d'action en faveur de l'égalité des sexes 2023–2030, la recommandation de la sixième réunion de l'Organe subsidiaire de mise en œuvre (CBD/SBI/6/L.2), ainsi que le point 10 b) i) de l'ordre du jour concernant les lignes directrices relatives aux tâches 1.1 et 1.2 du programme de travail au titre de l'article 8 j) (recommandation SB8J-1/3), les Parties devraient :

22. soutenir le Plan d'action pour l'égalité des sexes et garantir les droits fonciers des femmes sur les terres et territoires collectifs.

Les femmes des peuples autochtones, des peuples d'ascendance africaine et des communautés locales sont les gardiennes des territoires sacrés, des écosystèmes et des systèmes alimentaires essentiels, des semences, des plantes médicinales, de l'eau, des sources d'eau, des zones de pâturage et de cueillette, du patrimoine culturel et des savoirs traditionnels qui y sont associés. Leurs droits d'utiliser, d'accéder, de gérer et d'hériter de ces terres et ressources sont pour la plupart garantis par des systèmes coutumiers et collectifs et sont rarement documentés. Cela les rend particulièrement vulnérables lorsque les territoires font l'objet d'un titrage, d'un zonage, d'une restauration ou de mesures de conservation. Les cibles 22 et 23 reconnaissent l'égalité des droits et l'accès des femmes à la terre et aux ressources naturelles, ainsi que la nécessité d'une participation tenant compte des questions de genre dans la prise de décision. Pourtant, l'examen à mi-parcours a révélé que seul un quart des Parties associent des groupes de femmes à l'élaboration de leurs stratégies et plans d'action nationaux en matière de biodiversité, et que seulement 20 % d'entre elles ont inclus des cibles relatives à l'égalité d'accès à la terre et aux ressources naturelles.

Au cours de la SBI-6, des propositions ont été formulées pour remplacer « tenant compte des questions de genre » par « sensible aux questions de genre » ; supprimer la ventilation des données par sexe ; et permettre une mise en œuvre en fonction des circonstances nationales. Lors de la SBSTTA-27, la proposition visant à poursuivre les travaux sur l'équité, l'égalité des sexes et l'approche fondée sur les droits de l'homme a été retirée du texte convenu et n'a été conservée qu'entre crochets.

Pour remédier à l'affaiblissement généralisé des droits des femmes au sein de toutes les communautés et aux orientations de mise en œuvre associées au KM-GBF, les Parties devraient :

- Conserver dans l'ensemble des décisions la formulation précédemment convenue lors de la COP15 concernant les mesures «tenant compte des questions de genre».
- « Exiger » la mise en œuvre du Plan d'action pour l'égalité des sexes, conformément à la décision 15/11, plutôt que de se contenter de l'« encourager ».
- Éviter les formulations restrictives telles que « conformément aux circonstances, priorités et capacités nationales », qui affaiblissent les engagements existants.
- Conserver les données ventilées par sexe, âge et autres facteurs démographiques, et les appliquer au régime foncier, notamment en mettant en avant les indicateurs spécifiques et ventilés par sexe relatifs au régime foncier actuellement inclus dans les cibles 22 et 23. Veiller à ce que les indicateurs relatifs au changement d'affectation des terres et au régime foncier sur les territoires traditionnels des peuples autochtones et des communautés locales reflètent les droits des femmes au sein des systèmes collectifs.
- Réaffirmer le principe directeur relatif à l'égalité des sexes et à l'équité intergénérationnelle (qui figure actuellement entre crochets) dans les principes directeurs de l'article 8(j), et inclure explicitement les femmes dans la disposition encourageant les Parties à promouvoir les meilleures pratiques pour garantir le régime foncier et la gouvernance.

- Soutenir l'adoption de la proposition entre crochets visant à poursuivre les travaux sur l'équité, l'égalité des sexes et une approche fondée sur les droits, avec la participation du SB8J. L'examen final du Plan d'action sur l'égalité des sexes devrait s'appuyer sur les contributions des organisations de femmes issues des peuples autochtones, des personnes d'ascendance africaine et des communautés locales.
- Dans le cadre de la tâche 1.2 du Plan d'action sur l'égalité des sexes relative à l'aménagement du territoire et aux EIE : soutenir la prévention en amont des violations des droits en veillant à ce que les droits fonciers des femmes, leurs modes d'utilisation des ressources, leurs savoirs et les impacts différenciés qui les concernent soient identifiés et pris en compte avant que les décisions d'aménagement du territoire et d'affectation des sols ne soient prises, plutôt que de se contenter de mesures de sauvegarde a posteriori.

La COP17 devrait rester dans les mémoires comme la conférence qui a renforcé les contributions des peuples autochtones, des peuples d'ascendance africaine, des communautés locales, ainsi que des femmes et des jeunes au sein de ces communautés, à la conservation de la biodiversité, et non comme un forum où des droits précédemment reconnus ont été affaiblis par des modifications rédactionnelles apparemment techniques, mais ayant de profondes conséquences juridiques et territoriales.

1. Association de Bomassa pour la Promotion de la Culture et la Protection de la Biodiversité (ABPCPB)
2. Association pour le Développement Durable des Populations Autochtones et Locales du Gabon (ADDPALG)
3. African Women's Network for Community Management of Forests (REFACOF)
4. Amazon Conservation Team
5. Alliance Nationale d'Appui et de Promotion des Aires et territoires du Patrimoine Autochone et Communautaire en République Démocratique du Congo (ANAPAC RDC)
6. Asociación de Mujeres Afrodescendientes del norte del Cauca (ASOM)
7. Asociación Interétnica de Desarrollo de la Selva Peruana (AIDESEP)
8. Asociación de Forestería Comunitaria de Guatemala Utz Che'
9. Association of Gerakan Konservasi Rakyat Nusantara
10. Association des femmes autochtones Pygmées
11. Association des jeunes pour la protection de l'environnement (AJPE)
12. Association Mikea Irai
13. Association OKANI
14. Association pour la Conservation et la Protection des Écosystèmes des Lacs et l'Agriculture Durable
15. Association pour le respect du droit des populations autochtones du développement durable et du droit de l'homme (ARPA2DH)
16. Autopromotion rurale pour un développement humain durable (ADHD)
17. Brainforest
18. Bureau Communautaire pour l'Environnement, l'Agriculture et le Développement Durable (BCEAD)

19. Cámara Sectorial de Guardianes de la Biodiversidad (CSG/MMA)
20. Cambodia Indigenous Youth Association
21. Campaign for Nature
22. Centre de Formation d'Appui au Développement Durable (CEFAD)
23. Center for Indigenous Peoples' Research and Development
24. Centre d'Appui a la Gestion Durable des Forets Tropicales
25. Centre des Technologies Innovatrices et le Développement Durable (CTIDD)
26. Centre pour l'Information Environnementale et le Développement Durable (CIEDD)
27. Centro de Desarrollo Étnico (CEDET)
28. Cercle des droits de l'Homme et de developpement (CDHD)
29. Coalition des Femmes Leaders pour l'environnement et le développement durable
30. Coletivo jupago kreka
31. Community Empowerment for Change
32. Community Land Action Now!
33. Confederación Comarca Afroecuatoriana del Norte de Esmeraldas (CANE)
34. Congolese Resources Institute (CRI)
35. Confederación de Nacionalidades Indígenas de la Amazonía Ecuatoriana (CONFENIAE)
36. Conseil en Environnement et Developpement Durable REDD+
37. Coordinadora Andina de Organizaciones Indígenas (CAOI)
38. Equité Verte
39. Fundación Ambiente y Recursos Naturales (FARN)
40. Femmes Forêts Développement (FFD)
41. Fondation Internationale pour le Développement, l'Éducation, l'Entrepreneuriat et la Protection de l'Environnement (FIDEPE)
42. Forest Trends
43. Foundation for Good Governance and Democratic Initiative (FGGDI)
44. Fundación Afroecuatoriana AZÚCAR
45. Fundación ALDEA
46. Global Forum of Local Communities (GFLC)
47. Green Advocates International
48. Green Foundation Nepal
49. Green Landscapes Intitiatives
50. Groupe de Travail Climat REDD Renové
51. Grupo de Trabajo Internacional para la protección de los Pueblos Indígenas en Aislamiento y Contacto Inicial (GTI PIACI)
52. Huairou Commission
53. Initiative pour la Gestion Durable de l'Environnement et la Défense des Droits Humains (IGED)
54. Indigenous Peoples and Sustainable Development (IPSD) Cameroon
55. Indigenous Women Legal Awareness Group (INWOLAG)
56. Instituto Indígena Brasileiro de Propriedade Intelectual (INBRAPI)
57. Integrated development initiatives in ngorongoro (IDINGO)

58. Jaringan Pemangku Hak Areal Konservasi Kelola Masyarakat (ICCA Custodian Network)
59. Landesa
60. Les Amis de la Nature-Culture et Environnement
61. Lesotho Youth Climate Network (LYCN)
62. Ligue Nationale des Associations Autochtones Pygmées du Congo (LINAPYCO)
63. National Indigenous Women's Federation (NIWF)
64. Natural Resource Women Platform
65. Ogiek Peoples Development Program (OPDP)
66. Organizacion Nacional Indigena de Colombia (ONIC)
67. Organización Nacional de Mujeres Indígenas Andinas y Amazónicas del Perú (ONAMIAP)
68. ONG Ezaka ho Fampanandrosoana any Ambanivohitra (ONG EFA)
69. ONG Muyissi Environnement
70. Organisation Congolais des Écologistes et Amis de la Nature (OCÉAN)
71. Organización de Desarrollo Étnico Comunitario (ODECO)
72. Organización de los Pueblos indígenas de la Amazonía Colombiana (OPIAC)
73. Pastoral Women's Council (PWC)
74. Pastoralist Goals Foundation
75. Plataforma Boliviana Frente al Cambio Climático
76. Pour un Monde Meilleur (P2M)
77. Proceso de Comunidades Negras (PCN)
78. Programme Intégré pour le Développement du Peuple Pygmée (PIDP)
79. Rainforest Foundation Norway
80. Rainforest Foundation UK
81. Rainforest Foundation US
82. Red de Ecominias Propias de America Latina
83. Red Dominicana de Estudios y Empoderamiento Afrodescendiente (RedAfros)
84. Rede Vozes Negras pelo Clima
85. Red Mexicana de Organizaciones Campesinas Forestales (Red MOCAF)
86. Réseau des Peuples Autochtones Pour L'Afrique Centrale
87. Resource Conflict Institute (RECONCILE)
88. Rights and Rice Foundation
89. Rights and Resources Initiative
90. Rural Women's Assembly Zimbabwe
91. Sierra Leone Land Alliance
92. Social Entrepreneurs for Sustainable Development
93. Solidarité des Intervenants sur le Foncier (SIF)
94. Sustainable Development Institute (SDI)
95. Synergie des Initiatives et Actions Communautaire pour le Développement Intégral (SIACODI)
96. Tu Amazonia
97. Union pour le développement des minorités ekonda (Peuples vivants des forêts) (UDME ONGD)

98. Useflora/Universidade Federal de Santa Catarina (UFSC)
99. Vereniging van Saamaka Gemeenschappen
100. Women Rights and Resources Network (WRRN)

वाशिङ्गटन, डी.सी., अक्टोबर ५, २०२६

बायोलोजिकल डाइभर्सिटी सम्बन्धी कन्भेन्सनको पक्ष राष्ट्रहरूका विदेश मामिला मन्त्रीहरू, वातावरण मन्त्रीहरू वा समकक्षी, मिसन प्रमुखहरू, र पक्ष राष्ट्रहरूको सम्मेलनका वार्ताकारहरूका लागि खुला पत्र

विषय: आदिवासी जनजाति, अफ्रो-वंशज जनसमुदाय र स्थानीय समुदायहरूको स्थापित अधिकारहरूमा पछि
फर्किनबाट रोक्न आह्वान

मिति: अक्टोबर ५, २०२६

I. आदिवासी जनजाति, अफ्रो-वंशज जनजाति, र स्थानीय समुदायहरूका लागि COP17 निर्णयहरूको महत्त्व

कुन्मिड-मोन्ट्रियल विश्वव्यापी जैविक विविधता रूपरेखा (KM-GBF) ले पृथ्वीमा जीवनको संरक्षणका लागि एक महत्वाकांक्षी कार्यसूची प्रस्तुत गर्दछ र पक्षहरूको सत्रहौँ सम्मेलन (COP17) मा अपनाइने निर्णयहरूले सम्बन्धित प्रतिबद्धताहरूलाई पक्षहरूले कसरी न्यायसंगत र दिगो परिणामहरूमा रूपान्तरण गर्छन् भन्ने कुरामा ठूलो प्रभाव पार्नेछ। यी प्रयासहरू र केएम-जीबीएफ (KM-GBF) को अधिकार-आधारित आकांक्षाहरूका लागि सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुरा यो हो कि जैविक विविधताका संरक्षक र व्यवस्थापकको रूपमा आदिवासी जनता, स्थानीय समुदाय र अफ्रो-वंशजका जनता, र ती समुदायहरूभित्रका महिला, युवा, र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका अधिकार र योगदानलाई कति पूर्ण रूपमा पहिचान, सम्मान, संरक्षण र समर्थन गरिन्छ।

विश्वव्यापी रूपमा, आदिवासी जनजाति, अफ्रो-वंशजका मानिसहरू, र स्थानीय समुदायहरूले आफूले परम्परागत रूपमा व्यवस्थापन गर्ने क्षेत्रफलको आधाभन्दा कममात्र कानुनी अधिकार राख्छन् (अर्थात्, विश्वको स्थलभूमिको लगभग १९ प्रतिशत),^१ र बढ्दो प्रमाणको आधारमा, सुरक्षित tenure अधिकार अन्तर्गत सञ्चालित सामुदायिक भूमि र क्षेत्रहरू सार्वजनिक वा निजी निकायहरूद्वारा व्यवस्थापन गरिएका क्षेत्रहरूभन्दा राम्रो संरक्षण परिणामहरूसँग सम्बन्धित छन्, जसमा क्षरण र वन फँडानीको कम दर, र धेरै मानिसहरूका लागि बढी लाभहरू

समावेश छन्।⁵ विश्वका लगभग आधा प्रमुख जैविक विविधता क्षेत्रहरू आदिवासी र स्थानीय समुदायका भूमिहरूसँग केही हदसम्म मेल खान्छन्, र हाल राज्यहरूद्वारा मान्यता प्राप्त अधिकांश संरक्षित क्षेत्रहरू पहिले आदिवासी जनता र स्थानीय समुदायहरूद्वारा कायम राखिएका र दिगो रूपमा सञ्चालित थिए भन्ने कुरालाई ध्यानमा राख्दा, जैविक विविधतासम्बन्धी महासन्धि (CBD) अन्तर्गत स्वीकृत कार्यान्वयन निर्देशनद्वारा परम्परागत जनता र जैविक विविधता संरक्षणबीचको दीर्घकालीन सम्बन्धलाई स्वीकार्नुको आवश्यकतालाई अत्यधिक जोड दिन सकिन्छ। तर समुदायहरूले मात्र आफ्नो भूमि र क्षेत्रहरूको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्न सक्छन् यदि तिनीहरूको अधिकार र निर्णय गर्ने अधिकारलाई राज्यहरूले प्रभावकारी रूपमा मान्यता दिएर संरक्षण गरेका छन् र जैविक विविधतासम्बन्धी महासन्धि (CBD) अन्तर्गत स्वीकृत कार्यान्वयन मार्गदर्शनले समर्थन गरेको छ।

यही सन्दर्भमा आगामी COP का निर्णयहरूले आदिवासी जनजाति, अप्रो-वंशज जनजाति, र स्थानीय समुदायहरूको अधिकारमा निर्णायक र दीर्घकालीन प्रभाव पार्नेछ। निर्णय गरिनुपर्ने विषयहरूमा समावेश छन्: (i) के सामुदायिक भूमि र क्षेत्रहरूलाई KM-GBF मा छुट्टै योगदानको रूपमा प्रभावकारी रूपमा मान्यता दिइने र संरक्षण गरिनेछ; (ii) संरक्षण र पुनर्स्थापनाका हस्तक्षेपहरूमा कसले निर्णय लिनेछ; (iii) आदिवासी र परम्परागत डेटा र ज्ञानलाई कसरी प्रयोग र संरक्षण गरिनेछ; (iv) लाभहरू प्रभावित समुदायहरू र तिनीहरूका संगठनहरूमा प्रभावकारी रूपमा पुग्नेछन् कि छैनन्; र (v) KM-GBF को लैङ्गिक-उत्तरदायी कार्यान्वयनका लागि लैङ्गिक कार्य योजनाको भूमिका। यी मामिलाहरूमा तत्काल ध्यान दिन आवश्यक छ, जबसम्म प्रतिनिधिमण्डलहरूले सम्झौताहरूको दायरालाई आकार दिन र बचाव गर्न सक्छन्।

II. COP17 मा अधिकार-आधारित, गैर-पछडिने पाठहरू अपनाउनका लागि दश लक्षित मागहरू

प्रतिपक्षताको खतरालाई कम गर्न र KM-GBF का अधिकार-आधारित प्रतिबद्धताहरूलाई कायम राख्न, हामी, तल हस्ताक्षरकर्ता आदिवासी, सामुदायिक, महिला तथा अप्रो-वंशज संगठनहरू, नागरिक समाजका संगठनहरू, र CBD का पर्यवेक्षकहरू, राज्य पक्षहरू र प्रतिनिधिमण्डलहरूलाई फ्रेमवर्कका पाँच प्रमुख क्षेत्रहरूमा सहमत सिद्धान्तहरूको कार्यान्वयनलाई सुधारेर आदिवासी जनता, स्थानीय समुदायहरू, र अप्रो-वंशज जनता, र उनीहरूका महिला सदस्यहरूको अधिकारलाई पहिचान गर्न र संरक्षण गर्न आह्वान गर्दछौं:

क. केएम-जीबीएफका लक्ष्य २ र ३ सम्बन्धी स्वैच्छिक दिशानिर्देशहरू

⁵ [पारिस्थितिकी र समाज: प्रभावकारी र न्यायपूर्ण संरक्षणमा आदिवासी र स्थानीय समुदायहरूको भूमिका](#)

COP17 को एजेन्डा बुँदा १०, जसमा धारा ८(j) र आदिवासी जनता तथा स्थानीय समुदायहरूसँग सम्बन्धित सन्धिको अन्य प्रावधानहरूमा २०३० सम्मको कार्य कार्यक्रमको कार्यान्वयन, उप-बुँदा १०(b)(i) र उप-बुँदा १०(b)(ii) लगायतका विषयहरू समावेश छन्, र साथै CBD/SB8J/REC/1/3 सँग सम्बन्धित निर्णयहरूलाई ध्यानमा राख्दै, पक्षहरूले:

21. आदिवासी र परम्परागत क्षेत्रहरूलाई एक पृथक संरक्षण श्रेणीको रूपमा मान्यता समावेश गर्ने।

अनुमोदित पाठले आदिवासी तथा परम्परागत क्षेत्रहरू (ITTs) लाई आदिवासी जनता र अन्य परम्परागत समुदायहरूको परम्परागत ज्ञान प्रणाली, शासन संस्थाहरू, र आत्म-निर्णय अधिकारमा आधारित एक छुट्टै क्षेत्र-आधारित संरक्षण उपायको रूपमा स्पष्ट रूपमा मान्यता दिनुपर्छ। राष्ट्रिय रूपमा परिभाषित संरक्षित क्षेत्रहरू र अन्य प्रभावकारी क्षेत्र-आधारित संरक्षण उपायहरू (OECMs) को प्रणाली अन्तर्गत ITTs लाई प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा अधीनस्थ र अधीनमा राख्न सक्ने शब्दावलीको प्रयोग गर्नबाट जोगिनुपर्छ (जस्तै, ITTs लाई "विशिष्ट र भिन्न" उपायहरूको सट्टा "पूरक" कार्यहरूको रूपमा वर्णन गर्ने)।

22. स्वतन्त्र, पूर्व र सूचित सहमति (FPIC) का अधिकारहरूलाई कायम राख्नुहोस्।

स्वतन्त्र, पूर्व र सूचित सहमति (FPIC) को अधिकारलाई कायम राखिनुपर्छ र सबै निर्णयहरू तथा सम्बन्धित कार्यान्वयन निर्देशिकाहरूमा यसको दायरा र प्रयोगलाई अपरिवर्तनीय बनाइनुपर्छ। FPIC को अधिकारको सम्मान र कार्यान्वयन गर्न आदिवासी जनसमुदाय र अन्य परम्परागत समुदायहरूको अधिकारप्रति राज्यको दायित्वलाई प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा कमजोर बनाउने विशेषणयुक्त शब्दावलीलाई अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, सम्झौता र मापदण्डहरूसँग अनुरूप स्पष्ट रूपमा हटाउन वा परिमार्जन गर्नुपर्छ। यसमा "परामर्श गरी," "उपयुक्त भएमा," "प्रयोग हुने ठाउँमा," वा "राष्ट्रिय परिस्थिति अनुसार" जस्ता विशेषणहरूको प्रयोग समावेश छ, तर यतिमा मात्र सीमित छैन, जसले FPIC को अनिवार्य चरित्रलाई कमजोर बनाउँछ र अधिकार धारकहरूको प्रभावकारी सहमति बिना राज्य-स्तरीय निर्णयहरूलाई सक्षम बनाउँछ।

23. स्व-शासन र क्षेत्रीय शासन सम्बन्धी प्रावधानहरू समावेश गर्नुहोस्।

आदिवासी र अन्य परम्परागत समुदायहरूको आत्मनिर्णय अधिकार—जसमा जैवसांस्कृतिक आधारभूत तत्वहरू पनि समावेश छन्—अवहेलना वा कमजोर बनाउनुको सट्टा, सम्मान र सुदृढ गरिनुपर्छ। प्रवर्तनीय प्रतिबद्धताहरूलाई सशर्त मार्गदर्शनले प्रतिस्थापन गर्नु (जस्तै "should" लाई "may" ले प्रतिस्थापन गर्नु) वा आवश्यक विशेषणहरू (जस्तै "स्वायत्त" शासन) हटाउनुले आदिवासी जनता, अफ्रो-वंशज जनता र स्थानीय समुदायहरूप्रति राज्यका दायित्व वा प्रतिबद्धताहरू कमजोर पार्ने जोखिम हुन्छ, त्यसबाट जोगिनुपर्छ।

24. आदिवासी तथा परम्परागत भूभागहरू स्वभावतः क्षयग्रस्त हुँदैनन् भन्ने मान्यतालाई सन्दर्भ गर्नुहोस्।

कुनै पनि आदिवासी, अफ्रो-वंशज, वा सामुदायिक भूभागलाई पूर्वनिर्धारित रूपमा क्षयग्रस्त मानिनु हुँदैन। सबै पुनर्स्थापना पहलहरू पहिलेको मूल्याङ्कन र सम्बन्धित अधिकारवालाहरूको स्वतन्त्र, पूर्व र सूचित सहमतिमा आधारित हुनुपर्छ, र प्रभावकारी तथा अर्थपूर्ण कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्ने, यो सुरक्षा उपाय पाठको मुख्य भागमा रहनुपर्छ र फुटनोट वा द्वितीयक सन्दर्भमा सीमित गरिनु हुँदैन।

25. दिशानिर्देशहरूको आधारभूत मानव अधिकार रूपरेखा समावेश गर्नुहोस्।

मूलनिवासीहरूको अधिकारसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्र संघको घोषणापत्र, मानव अधिकारका सिद्धान्तहरू, र अन्य सान्दर्भिक अन्तर्राष्ट्रिय उपकरणहरूका सबै सन्दर्भहरूलाई कायम राख्नुपर्छ र पालना गर्नुपर्छ। यसो गर्नु लक्ष्य २ र ३ को कार्यान्वयनले आदिवासीहरू र अन्य परम्परागत समुदायहरूको सामूहिक स्वामित्व र आत्म-निर्णय अधिकारलाई पहिचान र सम्मान गर्ने अधिकार-आधारित दृष्टिकोणहरू अपनाएको सुनिश्चित गर्नका लागि आवश्यक छ।

ख. धारा ८(ज) को कार्यान्वयन

COP17 को कार्यसूची बुँदा १०, धारा ८(j) को कार्यान्वयन र आदिवासी जनता तथा स्थानीय समुदायहरूसँग सम्बन्धित जैविक विविधतासम्बन्धी महासन्धिको अन्य प्रावधानहरू, यससँग सम्बन्धित सबै उप-बुँदाहरू सहित, को सन्दर्भमा, पक्षहरूले:

10. आदिवासी जनसमुदाय, अफ्रो-वंशज र स्थानीय समुदायहरू तथा तिनीहरूका महिला सदस्यहरूको प्रत्यक्ष र अर्थपूर्ण सहभागितामार्फत धारा ८(j) को कार्यान्वयनलाई तीव्र बनाउनुहोस्।

आर्टिकल ८(जे) तथा आदिवासी जनसमुदाय र स्थानीय समुदायसँग सम्बन्धित महासन्धिको अन्य प्रावधानहरू सम्बन्धी सहायक निकाय (SB8J) ले आदिवासी, स्थानीय समुदाय, र अफ्रो-वंशज प्रतिनिधिहरूको सारभूत, अर्थपूर्ण र प्रभावकारी सहभागिता सहित, समुदायका महिला प्रतिनिधिहरूको समान सहभागितालाई समेत सुनिश्चित गर्दै, आर्टिकल ८(जे) को कार्यान्वयनलाई प्राथमिकता दिनुपर्छ। एसबी८जे कार्य कार्यक्रम सकारात्मक 'अधिकारहरूको रूपरेखामा आधारित हुनुपर्छ जसले "पार्टी-नेतृत्वको प्रक्रिया" को कडा पालना गरेर अधिकारहरू कमजोर पार्ने वा अधिकार-धारकहरूको निर्णय गर्ने अधिकारलाई सीमित गर्ने निर्णयहरूबाट जोगाउन सक्छ। अन्तमा, निर्णय १६/६ अनुसार, एसबी८जेले "अफ्रो-वंशज जनता" को उपस्थिति, अधिकार र योगदानलाई मान्यता दिनुपर्छ र सबै सम्बन्धित प्रक्रिया र निर्णयहरूमा उनीहरूको संलग्नताको वकालत गर्नुपर्छ।

C. सिन्थेटिक बायोलोजी, आनुवंशिक स्रोतहरूमा डिजिटल अनुक्रम जानकारी, र क्याली कोष

सिन्थेटिक बायोलोजी सम्बन्धी COP17 को कार्यसूची बुँदा 16, आनुवंशिक स्रोतहरूमा डिजिटल अनुक्रम जानकारी (DSI) सम्बन्धी छलफलहरू, र क्याली कोषको कार्यान्वयनको सम्बन्धमा, पक्षहरूले:

23. सिन्थेटिक बायोलोजी, जानकारीको डिजिटल अनुक्रमण (DSI) र क्याली कोषको कार्यान्वयनसम्बन्धी निर्णयहरूमा अधिकार-केन्द्रित दृष्टिकोण लागू गर्ने।

COP17 आनुवंशिक स्रोतहरूमा डिजिटल अनुक्रम जानकारी (DSI) को विश्वव्यापी शासनको भविष्यको लागि एक निर्णायक क्षणमा आएको छ। वर्षौंको वार्तापछि, COP15 ले DSI को प्रयोगबाट उत्पन्न हुने लाभहरू निष्पक्ष र समान रूपमा साझा गरिनुपर्छ र एक बहुपक्षीय लाभ-साझाकरण संयन्त्रको रूपमा स्थापना गरिनुपर्छ भनी स्वीकार गर्‍यो। COP16 मा, क्याली कोषले उक्त निर्णयलाई मूर्त रूप दिन सुरु गर्‍यो। यी उपलब्धिहरू महत्वपूर्ण छन् र यिनलाई जोगाउनुपर्छ। यद्यपि, यो संयन्त्र अझै विकासको क्रममा छ, र अहिले गरिने निर्णयहरूले यो ऐतिहासिक असमानताहरूलाई सम्बोधन गर्न सक्छ वा डिजिटल क्षेत्रमा तिनलाई पुनः उत्पन्न गर्छ भन्ने कुरा निर्धारण गर्नेछ।

निर्णय १६/२ ले उक्त संयन्त्र र क्याली कोष स्थापना गर्‍यो, जसमा आदिवासी जनता र स्थानीय समुदायहरूको स्व-परिभाषित आवश्यकताहरूका लागि आफ्ना स्रोतहरूको कम्तिमा ५० प्रतिशत विनियोजन गर्ने कुरा समावेश छ। अब हामीले खोज्नुपर्ने कुरा भनेको यी प्रतिबद्धताहरू पूरा भएको सुनिश्चित गर्न आवश्यक सर्तहरू हुन्, र खुला विकल्पहरूले तिनीहरूको दायरालाई कम नगरून् भन्ने हो। आदिवासी जनजाति, स्थानीय समुदाय, र अफ्रो-वंशजका मानिसहरूका लागि, जैविक विविधतासम्बन्धी स्वतन्त्रता (DSI) को चिन्ता वित्तीय स्रोतहरूको वितरणभन्दा बढी हो। यसमा भूभाग, ज्ञान, सहमति, शक्ति र अधिकार पनि समावेश हुन्छन्। आनुवंशिक जानकारीलाई डिजिटाइज गर्न, भण्डारण गर्न, लाखौं अन्य अनुक्रमहरूसँग मिलाउन, र विश्वको कुनै पनि ठाउँमा पुनः प्रयोग गर्न सकिन्छ। तर, यो जानकारी प्राप्त हुने जैविक विविधता कुनै खाली ठाउँमा उत्पन्न भएको होइन। यो विशेष भूभागहरूमा अवस्थित छ र प्रायः ज्ञान प्रणालीहरू तथा पुस्ताँदेखि विकसित गरिएका व्यवस्थापन, छनोट, खेतीपाती, पाल्नु बनाउने, र संरक्षण अभ्यासहरूसँग जोडिएको हुन्छ। डिजिटलीकरणले यी सम्बन्धहरूलाई मेटाउनु हुँदैन। जैविक विविधतालाई डाटामा परिणत गर्दा अधिकारहरू अदृश्य हुनु हुँदैन।

परम्परागत ज्ञान र जानकारीको डिजिटल अनुक्रमणबाट उत्पन्न हुने लाभहरू, पुस्ताँदेखि जैविक विविधताको बृहत् सम्भावनाको विकास, संरक्षण र संवर्धन गर्दै आएका समुदायहरूसम्म निष्पक्ष र समान रूपमा पुगोस् भनी सुनिश्चित गर्न, हामी वार्ताकारहरूलाई पाँच मुख्य बुँदाहरू कायम गर्न आह्वान गर्दछौं:

- **क्याली कोषलाई कार्यान्वयनयोग्य बनाउनुहोस्।** मनसाय जतिसुकै भए पनि, क्याली कोषले जैविक विविधताको नाफासँग अनुपातित वित्तीय योगदानहरू अहिलेसम्म उत्पन्न गर्न सकेको छैन। COP17 ले निर्णय 15/9 र 16/2 को प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्नुपर्छ, जसका लागि DSI प्रयोगकर्ताहरूबाट योगदान जुटाउन र आफ्नो उद्देश्य पूरा गर्न आवश्यक स्तरमा स्रोतहरू उत्पन्न गर्न

आवश्यक सम्झौता र सर्तहरू सिर्जना गर्नुपर्छ। लाभ-साझाकरण संयन्त्रले तब मात्र आफ्नो उद्देश्य पूरा गर्न सक्छ जब लाभहरू प्रभावकारी रूपमा उत्पन्न र साझा गरिन्छन्।

- **कोषमा प्रभावकारी पहुँच सुनिश्चित गर्नुहोस्।** सुनिश्चित गर्नुहोस् कि कोषको आम्दानीको कम्तिमा आधा हिस्सा आदिवासी जनता र स्थानीय समुदायहरूका लागि प्रत्यक्ष, बुझ्न सकिने, र प्रयोगयोग्य पहुँच मार्गहरू मार्फत उनीहरूको स्व-निर्धारित प्राथमिकताहरूको खोजी गर्न पहुँचयोग्य बनाइयोस्; र क्षेत्रहरूमा प्रतिबद्ध, विनियोजित, र प्रभावकारी रूपमा प्राप्त रकमहरू सार्वजनिक रूपमा ढ्याक गरियोस्।
- **कोषको समावेशी र पारदर्शी शासन संरचनालाई कायम राख्नुहोस्।** निर्णय 16/2 अनुसार, कोषको प्रशासनिक र सञ्चालन व्यवस्थाहरू पक्षहरूको सम्मेलनको अधिकार, मार्गदर्शन, र जवाफदेहिता अन्तर्गत रहने कुरा सुनिश्चित गर्नुहोस्, साथै अधिकार-वाला प्रतिनिधिहरूको पूर्ण र प्रभावकारी सहभागिता मार्फत प्राथमिकता, बाँडफाँड, र मूल्याङ्कन सम्बन्धी निर्णयहरूमा पारदर्शिता कायम राख्नुहोस्।
- **डेटा र जानकारीको पारदर्शिता, पत्ता लगाउन सकिने क्षमता, र शासनलाई सुदृढ पार्नुहोस्।** मेटाडेटाको उत्पत्ति र स्रोत (अर्थात्, मूल देश र समुदाय, साथै सम्बन्धित परम्परागत ज्ञान) लाई सुदृढ पार्नुहोस्, र यो सुनिश्चित गर्नुहोस् कि यस जानकारीसँग सम्बन्धित अधिकार, अनुमति, र सहमति सर्तहरू सबै पछिल्ला कारोबारहरू वा डेटाबेसहरूबीच आदानप्रदान हुँदा DSI सँग जोडिएको रहन्छ। डीएसआईलाई यसको उत्पत्ति, सम्बन्धित ज्ञान, र पछिल्ला प्रयोगहरूसँग जोड्नका लागि अन्तर-सञ्चालनयोग्य अनुगमन संयन्त्रहरू विकास गर्ने र कृत्रिम बुद्धिमत्ता लगायत उदीयमान प्रविधिहरूको अन्वेषण गर्ने। मानिसहरूको आफ्नै नेतृत्वमा विकसित गरिएका उनीहरूको डेटा र ज्ञानसम्बन्धी CARE सिद्धान्तहरू र मार्गदर्शनको वास्तविक र ठोस कार्यान्वयनलाई समर्थन गर्ने, साथै सामूहिक अधिकार, संवेदनशील डेटा, र आदिवासी तथा स्थानीय समुदायहरूको डेटा सार्वभौमिकताको रक्षा गर्ने। डिजिटल उपलब्धिलाई सम्बन्धित ज्ञान प्रयोग गर्न वा नयाँ प्रयोगहरू गर्नको लागि असीमित अनुमति भनेर व्याख्या गर्नु हुँदैन।
- **अधिकार-केन्द्रित सहभागी समीक्षाहरूलाई अनिवार्य बनाउनुहोस्।** समीक्षा कार्यविधिले संयन्त्रको प्रशासनिक व्यवहार्यताका साथै प्रभावकारी स्रोत परिचालन र वितरण, प्रत्यक्ष पहुँच, निर्णय प्रक्रियामा सहभागिता, र सामूहिक अधिकारको सम्मानलाई मापन गरिने भनी अनुरोध गर्नुहोस्। जनजाति र स्थानीय समुदायहरूले उक्त मूल्याङ्कन तयार गर्न र व्याख्या गर्न सहभागी हुनुपर्छ।

D. अफ्रिकी मूलका मानिसहरू सम्बन्धी निर्णय 16/6 लाई कार्यान्वयन र मुख्यधारामा ल्याउने

CBD का गठन गर्ने सिद्धान्तहरू अनुसार, अफ्रिकी मूलका मानिसहरूको अधिकार र योगदानको मान्यता सम्बन्धी निर्णय 16/6 सबै भविष्यका महासन्धि छलफल र निर्णयहरूमा लागू हुन्छ। यसमा अन्य कुराहरूका

साथै धारा ८(ज) अन्तर्गतका स्वैच्छिक दिशानिर्देशहरू, क्षेत्र-आधारित संरक्षण उपायहरू, पारिस्थितिक प्रणालीको पुनर्स्थापना, पहुँच र लाभ-साझाकरण संयन्त्रहरू, जैविक विविधता वित्त पोषण, क्षमता-निर्माण पहलहरू, र केएम-जीबीएफ (KM-GBF) को व्यापक कार्यान्वयन समावेश छन्। यी प्रक्रियाहरूमा सुसंगतता सुनिश्चित गर्नु, मान्यतालाई अर्थपूर्ण सहभागिता, समान प्रतिनिधित्व, र ठोस कार्यान्वयन परिणामहरूमा रूपान्तरण गर्नका लागि आवश्यक हुनेछ।

24. CBD का निर्णयहरू, वार्ताहरू, र कार्यान्वयन प्रक्रियाहरूमा अफ्रो-वंशजका जनताको पूर्ण र प्रभावकारी सहभागिता सुनिश्चित गर्ने।

निर्णय 16/6 सँग अनुरूप, वित्तमा पहुँच, ज्ञान आदानप्रदान, र प्रतिवेदन सहित CBD का सबै आयामहरू र KM-GBF को कार्यान्वयनमा अफ्रो-वंशज जनताको अर्थपूर्ण सहभागिता र समान प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्ने। यसका लागि, हामी पक्षहरू र वार्ताकारहरूलाई आह्वान गर्दछौं:

- केएम-जीबीएफका लक्ष्य २ र ३ सँग सम्बन्धित स्वैच्छिक दिशानिर्देशहरूमा जैविक विविधता संरक्षण, पुनर्स्थापना, र दिगो उपयोगमा अफ्रो-वंशज जनताको भूमिका र योगदानलाई स्पष्ट रूपमा मान्यता दिन।
- सम्बन्धित निर्णयहरूमा अफ्रो-वंशजजन्य जनता र तिनीहरूको अधिकारहरूको स्पष्ट सन्दर्भ समावेश गर्नुहोस्।

ई. आदिवासी जनसमुदाय, अफ्रो-वंशज जनसमुदाय, स्थानीय समुदाय, महिला र युवाहरूका लागि प्रत्यक्ष वित्तीय सहयोग

स्रोत जुटाउने र वित्तीय संयन्त्र सम्बन्धी COP17 को कार्यसूची बुँदा 8 अन्तर्गत, हामी पक्षहरूलाई आदिवासी जनसमुदाय, अफ्रो-वंशज जनसमुदाय, र स्थानीय समुदायहरूको संरक्षकत्व, ज्ञान प्रणाली, र संरक्षण प्रयासहरूलाई मान्यता दिँदै—न्यायोचित, अधिकार-आधारित, र समावेशी जैविक विविधता वित्तलाई अगाडि बढाउन आग्रह गर्दछौं। यसका लागि, पक्षहरूले:

25. आदिवासी जनजाति, अफ्रो-वंशज जन, र स्थानीय समुदायहरूका लागि प्रत्यक्ष वित्त पोषण सुनिश्चित गर्ने।

केएम-जीबीएफ लक्ष्य २ र ३ को प्रभावकारी कार्यान्वयन ग्रहणको जैविक विविधताको संरक्षण गर्नेहरूलाई वित्त पोषणको न्यायपूर्ण र समान वितरणमा निर्भर गर्दछ। यस उद्देश्यका लागि, केएम-जीबीएफ लक्ष्य १९ को कार्यान्वयनले जैविक विविधता र सम्बन्धित पारिस्थितिक प्रणालीका कार्य र सेवाहरूको रक्षा र संरक्षण गर्ने जनतालाई निम्न माध्यमबाट समर्थनलाई प्राथमिकता दिनुपर्छ:

- आदिवासी जनजाति, अफ्रो-वंशजका मानिसहरू, र स्थानीय समुदायहरूका लागि प्रत्यक्ष वित्तीय संयन्त्रहरूलाई सुदृढ पार्ने, जसले उनीहरूका संगठनहरूलाई संरक्षण, पुनर्स्थापना, क्षेत्रीय योजना, सामुदायिक जैविक विविधता अनुगमन, र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनका लागि समयमै, पारदर्शी, र प्रभावकारी स्रोतहरूमा पहुँच गर्न सक्षम बनाउँछ।
- प्रशासनिक भारहरूलाई सम्बोधन गरी हटाउने र "राष्ट्रिय परिस्थितिहरू," "उपयुक्त ठानेमा," वा अन्य सीमित गर्ने शब्दावलीमार्फत अधिकारवालाहरू र सम्बन्धित राज्यका दायित्वहरूप्रतिको वित्तीय प्रतिबद्धताहरूलाई प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा कमजोर बनाउने सर्तयुक्त भाषाबाट बच्ने।
- जनताका प्रतिनिधि संगठनहरूलाई उनीहरूको आफ्नै शासन संरचना र जवाफदेहिता संयन्त्रहरूसँग अनुरूप, स्रोतहरू सिधै प्राप्त गर्न र व्यवस्थापन गर्न योग्य निकायहरूको रूपमा मान्यता दिने।

F. लैङ्गिक कार्य योजना र आदिवासी, अफ्रो-वंशज, तथा स्थानीय समुदायका महिलाहरूको भूमि अधिकार

COP17 को कार्यसूची बुँदा १५, लैङ्गिक कार्य योजना २०२३-२०३० को मध्य-अवधिक समीक्षा सम्बन्धी, कार्यान्वयन सम्बन्धी सहायक निकायको छैटौँ बैठकको सिफारिस (CBD/SBI/6/L.2), र धारा ८(j) कार्य कार्यक्रमको कार्य १.१ र १.२ अन्तर्गतका दिशानिर्देशहरू सम्बन्धी एजेन्डा वस्तु १०(ख)(i) (सिफारिस SB8J-1/3), पक्षहरूले:

26. लिङ्ग कार्ययोजनालाई कायम राख्न र सामूहिक भूमि तथा क्षेत्रहरूमा महिलाहरूको स्थायी अधिकार सुनिश्चित गर्ने।

आदिवासी जन, अफ्रो-वंशज जन, र स्थानीय समुदायका महिलाहरू पवित्र भूभागहरू, महत्वपूर्ण पारिस्थितिक प्रणाली र खाद्य प्रणालीहरू, बीउ, औषधीय बोटबिरुवा, , पानीका स्रोतहरू, र चरन तथा सङ्कलन क्षेत्रहरू, सांस्कृतिक सम्पदा, र तिनसँग सम्बन्धित परम्परागत ज्ञानका संरक्षक हुन्। यी भूमि र स्रोतहरू प्रयोग, पहुँच, व्यवस्थापन र उत्तराधिकार गर्ने उनीहरूको अधिकार प्रायः परम्परागत र सामूहिक प्रणालीहरू मार्फत मात्र कायम हुन्छ र विरलै मात्र दस्तावेजीकृत हुन्छ। यसले गर्दा जब भूभागहरूको स्वामित्व निर्धारण, क्षेत्र निर्धारण, पुनर्स्थापना वा संरक्षणका उपायहरू लागू गरिन्छ, तब उनीहरू विशेष गरी जोखिममा पर्छन्। लक्ष्य २२ र २३ ले महिलाहरूको भूमि र प्राकृतिक स्रोतहरूमा समान अधिकार र पहुँच तथा निर्णय प्रक्रियामा लैङ्गिक-उत्तरदायी सहभागिताको आवश्यकतालाई मान्यता दिन्छन्। यद्यपि, मध्यवर्ती समीक्षाले पत्ता लगायो कि केवल एक चौथाइ पक्षहरूले मात्र आफ्नो राष्ट्रिय जैविक विविधता रणनीति र कार्य योजनाहरू विकास गर्न महिला समूहहरूलाई समावेश गर्छन्, र केवल २०% ले भूमि र प्राकृतिक स्रोतहरूमा समान पहुँचसम्बन्धी लक्ष्यहरू समावेश गरेका थिए।

SBI-6 को दौरान, "लिङ्ग-उत्तरदायी" को सट्टा "लिङ्ग-संवेदनशील" शब्द प्रयोग गर्ने; लिङ्ग अनुसारको तथ्याङ्कको पृथकीकरण हटाउने; र राष्ट्रिय परिस्थितिहरूको आधारमा कार्यान्वयनलाई सक्षम बनाउने प्रस्तावहरू गरिएका थिए। SBSTTA-27 मा, समानता, लैङ्गिक समानता, र मानव अधिकार-आधारित दृष्टिकोणमा थप काम गर्ने प्रस्तावलाई सहमत पाठबाट हटाइयो र केवल कोष्ठकमा मात्र राखियो।

सबै समुदायहरूभित्र महिला अधिकारको व्यापक कमजोरिँदै गएको अवस्था र KM-GBF को कार्यान्वयन निर्देशिकासँग सम्बन्धित समस्यालाई सम्बोधन गर्न, पक्षहरूले निम्न गर्नुपर्छ:

- निर्णयहरूमा "लिङ्ग-उत्तरदायी" उपायहरू सम्बन्धी COP15 बाट पहिले सहमत भाषालाई कायम राख्ने।
- निर्णय १५/११ सँग अनुरूप लैङ्गिक कार्ययोजनाको कार्यान्वयनलाई 'आग्रह' गर्ने, केवल 'प्रोत्साहित' गर्नुको सट्टा।
- "राष्ट्रिय परिस्थिति, प्राथमिकता र क्षमताहरू अनुरूप" जस्ता सीमित गर्ने शब्दहरू प्रयोग नगर्नुहोस्, जसले विद्यमान प्रतिबद्धताहरूलाई कम गर्दछ।
- लिङ्ग, उमेर र अन्य जनसांख्यिकीय कारकहरू अनुसार छुट्याइएको तथ्याङ्क कायम राख्ने, र यसलाई भूमिको स्वामित्वमा लागू गर्ने, जसमा हाल लक्ष्य २२ र लक्ष्य २३ मा समावेश गरिएका विशेष र लिङ्ग-आधारित भूमिको स्वामित्वका सूचकहरूलाई पनि उजागर गर्ने। आदिवासी जनता र स्थानीय समुदायहरूको परम्परागत क्षेत्रहरूमा भूमिको उपयोग परिवर्तन र भूमिको स्वामित्व सम्बन्धी सूचकहरूले सामूहिक प्रणालीहरू भित्र महिलाहरूको अधिकारलाई प्रतिबिम्बित गर्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने।
- धारा ८(j) का मार्गदर्शक सिद्धान्तहरूमा लैङ्गिक समानता र अन्तरपुस्तागत समानता सम्बन्धी मार्गदर्शक सिद्धान्त (जुन हाल कोष्ठकमा राखिएको छ) लाई पुष्टि गर्नुहोस्, र पक्षहरूलाई भूमि स्वामित्व र शासन सुनिश्चित गर्नका लागि उत्तम अभ्यासहरू प्रवर्द्धन गर्न प्रोत्साहित गर्ने प्रावधानमा स्पष्ट रूपमा महिलाहरूलाई समावेश गर्नुहोस्।
- एसबी८जे को सहभागितामा समानता, लैङ्गिक समानता, र अधिकार-आधारित दृष्टिकोणमा थप कार्यका लागि कोष्ठकमा राखिएको प्रस्तावलाई अपनाउन समर्थन गर्नुहोस्। लैङ्गिक कार्य योजनाको अन्तिम समीक्षाले आदिवासी, अफ्रो-वंशज र स्थानीय सामुदायिक महिला संगठनहरूबाट प्राप्त प्रस्तावहरूमा आधारित हुनुपर्छ।
- स्थानिक योजना/EIA हरू सम्बन्धी लैङ्गिक कार्य योजनाको कार्य 1.2 को सन्दर्भमा: अधिकारको उल्लङ्घनलाई माथिबाटै रोक्न समर्थन गर्नुहोस्, जसमा स्थानिक योजना र भूमि-उपयोग सम्बन्धी

निर्णयहरू लिनुअघि महिलाहरूको भूमि स्वामित्व, स्रोतको उपयोग, ज्ञान, र भिन्न प्रभावहरू पहिचान गरी सम्बोधन गरियोस्, र पछि मात्र सुरक्षा उपायहरूमा भर नपरीकन।

COP17 लाई आदिवासी जनजाति, अफ्रो-वंशज, स्थानीय समुदाय, र यी समुदायहरू भित्रका महिला र युवाहरूको जैविक विविधता संरक्षणमा योगदानलाई सुदृढ गर्ने सम्मेलनको रूपमा सम्झिनुपर्छ, न कि यस्तो मञ्चको रूपमा जहाँ पहिलेदेखि मान्यता प्राप्त अधिकारहरूलाई गम्भीर कानुनी र क्षेत्रीय परिणामहरू सहितका प्राविधिक देखिने मस्यौदा परिवर्तनहरू मार्फत कमजोर पारियो।

1. Association de Bomassa pour la Promotion de la Culture et la Protection de la Biodiversité (ABPCPB)
2. Association pour le Développement Durable des Populations Autochtones et Locales du Gabon (ADDPALG)
3. African Women's Network for Community Management of Forests (REFACOF)
4. Amazon Conservation Team
5. Alliance Nationale d'Appui et de Promotion des Aires et territoires du Patrimoine Autochone et Communautaire en République Démocratique du Congo (ANAPAC RDC)
6. Asociación de Mujeres Afrodescendientes del norte del Cauca (ASOM)
7. Asociación Interétnica de Desarrollo de la Selva Peruana (AIDESEP)
8. Asociación de Forestería Comunitaria de Guatemala Utz Che'
9. Association of Gerakan Konservasi Rakyat Nusantara
10. Association des femmes autochtones Pygmées
11. Association des jeunes pour la protection de l'environnement (AJPE)
12. Association Mikea Iraiike
13. Association OKANI
14. Association pour la Conservation et la Protection des Écosystèmes des Lacs et l'Agriculture Durable
15. Association pour le respect du droit des populations autochtones du développement durable et du droit de l'homme (ARPA2DH)
16. Autopromotion rurale pour un développement humain durable (ADHD)
17. Brainforest
18. Bureau Communautaire pour l'Environnement, l'Agriculture et le Développement Durable (BCEAD)
19. Cámara Sectorial de Guardianes de la Biodiversidad (CSG/MMA)
20. Cambodia Indigenous Youth Association
21. Campaign for Nature
22. Centre de Formation d'Appui au Développement Durable (CEFAD)
23. Center for Indigenous Peoples' Research and Development
24. Centre d'Appui a la Gestion Durable des Forêts Tropicales
25. Centre des Technologies Innovatrices et le Développement Durable (CTIDD)
26. Centre pour l'Information Environnementale et le Développement Durable (CIEDD)
27. Centro de Desarrollo Étnico (CEDET)

28. Cercle des droits de l'Homme et de developpement (CDHD)
29. Coalition des Femmes Leaders pour l'environnement et le développement durable
30. Coletivo jupago kreká
31. Community Empowerment for Change
32. Community Land Action Now!
33. Confederación Comarca Afroecuatoriana del Norte de Esmeraldas (CANE)
34. Congolese Resources Institute (CRI)
35. Confederación de Nacionalidades Indígenas de la Amazonía Ecuatoriana (CONFENIAE)
36. Conseil en Environnement et Developpement Durable REDD+
37. Coordinadora Andina de Organizaciones Indígenas (CAOI)
38. Equité Verte
39. Fundación Ambiente y Recursos Naturales (FARN)
40. Femmes Forêts Développement (FFD)
41. Fondation Internationale pour le Développement, l'Éducation, l'Entrepreneuriat et la Protection de l'Environnement (FIDEPE)
42. Forest Trends
43. Foundation for Good Governance and Democratic Initiative (FGGDI)
44. Fundación Afroecuatoriana AZÚCAR
45. Fundación ALDEA
46. Global Forum of Local Communities (GFLC)
47. Green Advocates International
48. Green Foundation Nepal
49. Green Landscapes Intitiatives
50. Groupe de Travail Climat REDD Renové
51. Grupo de Trabajo Internacional para la protección de los Pueblos Indígenas en Aislamiento y Contacto Inicial (GTI PIACI)
52. Huairou Commission
53. Initiative pour la Gestion Durable de l'Environnement et la Défense des Droits Humains (IGED)
54. Indigenous Peoples and Sustainable Development (IPSD) Cameroon
55. Indigenous Women Legal Awareness Group (INWOLAG)
56. Instituto Indígena Brasileiro de Propriedade Intelectual (INBRAPI)
57. Integrated development initiatives in ngorongoro (IDINGO)
58. Jaringan Pemangku Hak Areal Konservasi Kelola Masyarakat (ICCA Custodian Network)
59. Landesa
60. Les Amis de la Nature-Culture et Environnement
61. Lesotho Youth Climate Network (LYCN)
62. Ligue Nationale des Associations Autochtones Pygmées du Congo (LINAPYCO)
63. National Indigenous Women's Federation (NIWF)
64. Natural Resource Women Platform
65. Ogiek Peoples Development Program (OPDP)
66. Organizacion Nacional Indigena de Colombia (ONIC)

67. Organización Nacional de Mujeres Indígenas Andinas y Amazónicas del Perú (ONAMIAP)
68. ONG Ezaka ho Fampandrosoana any Ambanivohitra (ONG EFA)
69. ONG Muyissi Environnement
70. Organisation Congolais des Écologistes et Amis de la Nature (OCÉAN)
71. Organización de Desarrollo Étnico Comunitario (ODECO)
72. Organización de los Pueblos indígenas de la Amazonía Colombiana (OPIAC)
73. Pastoral Women's Council (PWC)
74. Pastoralist Goals Foundation
75. Plataforma Boliviana Frente al Cambio Climático
76. Pour un Monde Meilleur (P2M)
77. Proceso de Comunidades Negras (PCN)
78. Programme Intégré pour le Développement du Peuple Pygmée (PIDP)
79. Rainforest Foundation Norway
80. Rainforest Foundation UK
81. Rainforest Foundation US
82. Red de Ecominias Propias de America Latina
83. Red Dominicana de Estudios y Empoderamiento Afrodescendiente (RedAfros)
84. Rede Vozes Negras pelo Clima
85. Red Mexicana de Organizaciones Campesinas Forestales (Red MOCAF)
86. Réseau des Peuples Autochtones Pour L'Afrique Centrale
87. Resource Conflict Institute (RECONCILE)
88. Rights and Rice Foundation
89. Rights and Resources Initiative
90. Rural Women's Assembly Zimbabwe
91. Sierra Leone Land Alliance
92. Social Entrepreneurs for Sustainable Development
93. Solidarité des Intervenants sur le Foncier (SIF)
94. Sustainable Development Institute (SDI)
95. Synergie des Initiatives et Actions Communautaire pour le Développement Intégral (SIACODI)
96. Tu Amazonia
97. Union pour le développement des minorités ekonda (Peuples vivants des forêts) (UDME ONGD)
98. Useflora/Universidade Federal de Santa Catarina (UFSC)
99. Vereniging van Saamaka Gemeenschappen
100. Women Rights and Resources Network (WRRN)

Washington, DC, 5 de outubro de 2026

CARTA ABERTA AOS MINISTROS DAS RELAÇÕES EXTERIORES, MINISTROS DO MEIO AMBIENTE OU EQUIVALENTES DOS PAÍSES PARTES, CHEFES DE MISSÃO E NEGOCIADORES DA CONFERÊNCIA DAS PARTES DA CONVENÇÃO SOBRE DIVERSIDADE BIOLÓGICA

Assunto: Apelo para evitar retrocessos nos direitos já estabelecidos dos povos indígenas, dos povos afrodescendentes e das comunidades locais

Data: 5 de outubro de 2026

I. IMPORTÂNCIA DAS DECISÕES DA COP17 PARA OS POVOS INDÍGENAS, OS POVOS AFRODESCENDENTES E AS COMUNIDADES LOCAIS

O Quadro Global de Biodiversidade de Kunming-Montreal (KM-GBF) estabelece uma agenda ambiciosa para a salvaguarda da vida na Terra, e as decisões que serão adotadas na 17ª Conferência das Partes (COP17) terão implicações significativas na forma como as Partes traduzirão os compromissos relacionados em resultados equitativos e duradouros.

Fundamental para esses esforços e para as aspirações baseadas em direitos do KM-GBF é até que ponto os direitos e as contribuições dos povos indígenas, das comunidades locais e dos povos afrodescendentes, bem como das mulheres, dos jovens e das pessoas com deficiência dentro dessas comunidades, na qualidade de guardiões e administradores da biodiversidade, serão plenamente reconhecidos, respeitados, protegidos e defendidos.

Globalmente, os povos indígenas, os povos afrodescendentes e as comunidades locais detêm direitos legais sobre menos da metade da área que administram tradicionalmente (ou seja, quase 19% da massa terrestre mundial), e, com base em um conjunto crescente de evidências, as terras e territórios comunitários administrados sob direitos de posse seguros estão associados a melhores resultados de conservação, incluindo taxas mais baixas de degradação e desmatamento, e maiores benefícios para mais pessoas do que as áreas administradas por entidades públicas ou privadas.⁶ Considerando que quase metade das Áreas-Chave para a Biodiversidade do mundo se sobrepõem, em certa medida, às terras de

⁶ [Ecologia e Sociedade: O papel dos povos indígenas e das comunidades locais na conservação eficaz e equitativa](#)

comunidades indígenas e locais, e que a maioria das áreas protegidas atualmente reconhecidas pelos Estados era anteriormente detida e administrada de forma sustentável por povos indígenas e comunidades locais, a necessidade de reconhecer a relação de longa data entre os povos tradicionais e a conservação da biodiversidade não pode ser subestimada. No entanto, as comunidades só podem administrar suas terras e territórios se seus direitos e autoridade decisória forem efetivamente reconhecidos e protegidos pelos Estados e respaldados pelas orientações de implementação aprovadas no âmbito da Convenção sobre Diversidade Biológica (CDB).

É nesse contexto que as decisões da próxima COP terão um efeito determinante e de longo prazo sobre os direitos dos povos indígenas, dos povos afrodescendentes e das comunidades locais. As questões a serem decididas incluem: (i) se as terras e territórios comunitários são efetivamente reconhecidos e protegidos como contribuições distintas para o KM-GBF; (ii) quem decide sobre as intervenções de conservação e restauração; (iii) como os dados e conhecimentos indígenas e tradicionais são utilizados e protegidos; (iv) se os benefícios chegarão efetivamente às comunidades afetadas e às suas organizações; e (v) o papel do Plano de Ação de Gênero para a implementação sensível às questões de gênero do KM-GBF. Essas questões exigem atenção urgente, enquanto as delegações ainda podem moldar e defender o escopo dos acordos.

II. DEZ EXIGÊNCIAS ESPECÍFICAS PARA A ADOÇÃO DE TEXTOS BASEADOS EM DIREITOS E NÃO REGRESSIVOS NA COP17

Para mitigar a ameaça de retrocessos e defender os compromissos baseados em direitos do KM-GBF, nós, as organizações indígenas, comunitárias, de mulheres e de afrodescendentes, organizações da sociedade civil e observadores da CDB abaixo assinados, exortamos os Estados-Partes e as delegações a reconhecerem e protegerem os direitos dos Povos Indígenas, das comunidades locais e dos Povos Afrodescendentes, bem como de suas mulheres, corrigindo a aplicação dos princípios acordados em cinco áreas-chave do Marco:

A. Diretrizes Voluntárias sobre as Metas 2 e 3 do KM-GBF

Com referência ao Item 10 da Agenda da COP17 sobre a implementação do programa de trabalho relativo ao Artigo 8(j) e outras disposições da Convenção relacionadas a povos indígenas e comunidades locais até 2030, incluindo o subitem 10(b)(i) e o subitem 10(b)(ii), bem como às decisões relacionadas à CBD/SB8J/REC/1/3, as Partes devem:

26. Incluir o reconhecimento dos Territórios Indígenas e Tradicionais como uma categoria distinta de conservação.

O texto aprovado deve reconhecer explicitamente os Territórios Indígenas e Tradicionais (ITTs) como uma medida de conservação baseada em áreas distinta, fundamentada nos sistemas de conhecimento tradicional, nas instituições de governança e nos direitos à autodeterminação dos povos indígenas e de outras comunidades tradicionais. Deve-se evitar terminologia que possa, direta ou indiretamente, subordinar e subjugar os ITTs a sistemas definidos

nacionalmente de Áreas Protegidas e Outras Medidas Eficazes de Conservação Baseadas em Áreas (OECMs) (por exemplo, qualificar os ITTs como ações “complementares”, em vez de medidas “distintas e diferenciadas”).

27. Preservar os direitos ao consentimento livre, prévio e informado.

O direito ao consentimento livre, prévio e informado (FPIC) deve ser respeitado e considerado irredutível em seu escopo e aplicação em todas as decisões e orientações de implementação associadas. Terminologia qualificativa que, direta ou indiretamente, enfraqueça as obrigações do Estado de respeitar e fazer valer os direitos dos povos indígenas e de outras comunidades tradicionais ao FPIC deve ser expressamente evitada ou removida, em conformidade com tratados, acordos e normas internacionais. Isso inclui, entre outros, o uso de qualificadores como “em consulta com”, “conforme apropriado”, “quando aplicável” ou “de acordo com as circunstâncias nacionais”, que enfraquecem o caráter obrigatório do FPIC e possibilitam decisões em nível estadual sem o consentimento efetivo dos titulares dos direitos.

28. Incluir disposições sobre autogoverno e governança territorial.

Os direitos à autodeterminação dos povos indígenas e de outras comunidades tradicionais — incluindo os fundamentos bioculturais — devem ser respeitados e reforçados, em vez de serem ignorados ou prejudicados. Deve-se evitar a substituição de compromissos exigíveis por orientações condicionais (por exemplo, substituir “deve” por “pode”) ou a remoção de qualificadores essenciais (por exemplo, governança “autônoma”), pois isso corre o risco de minar as obrigações ou compromissos do Estado em relação aos povos indígenas, aos povos afrodescendentes e às comunidades locais.

29. Considere a presunção de que os territórios indígenas e tradicionais não são inerentemente degradados.

Nenhum território indígena, de afrodescendentes ou comunitário deve ser considerado degradado por padrão. Todas as intervenções de restauração devem se basear em uma avaliação prévia e no consentimento livre, prévio e informado dos titulares de direitos envolvidos; e, para garantir uma implementação eficaz e significativa, essa salvaguarda deve permanecer no corpo do texto e não ser relegada a uma nota de rodapé ou referência secundária.

30. Incluir o marco de direitos humanos que sustenta as diretrizes.

Todas as referências à Declaração das Nações Unidas sobre os Direitos dos Povos Indígenas, aos princípios de direitos humanos e a outros instrumentos internacionais relevantes devem ser mantidas e respeitadas. Isso é essencial para garantir que a implementação das Metas 2 e 3 siga abordagens baseadas em direitos que reconheçam e respeitem os direitos coletivos de posse e de autodeterminação dos povos indígenas e de outras comunidades tradicionais.

B. Implementação do Artigo 8(j)

Com relação ao Item 10 da Agenda da COP17 sobre a implementação do Artigo 8(j) e outras disposições da Convenção sobre Diversidade Biológica relacionadas aos povos indígenas e comunidades locais, incluindo todos os subitens associados, as Partes devem:

11. Acelerar a implementação do Artigo 8(j) por meio da participação direta e significativa dos povos indígenas, afrodescendentes e comunidades locais, bem como de suas mulheres.

O Órgão Subsidiário sobre o Artigo 8(j) e outras disposições da Convenção relacionadas a povos indígenas e comunidades locais (SB8J) deve priorizar a implementação do Artigo 8(j) com a participação substantiva, significativa e efetiva de representantes de povos indígenas, comunidades locais e afrodescendentes, incluindo a participação equitativa de representantes das mulheres das comunidades. O Programa de Trabalho do SB8J deve estar ancorado em um marco de direitos de ação afirmativa para evitar decisões que possam enfraquecer os direitos ou limitar a autoridade decisória dos titulares de direitos por meio da adesão estrita a um “processo liderado pelas Partes”. Por fim, de acordo com a Decisão 16/6, o SB8J deve reconhecer a presença, os direitos e as contribuições dos “povos afrodescendentes” e defender seu envolvimento em todos os processos e decisões relacionados.

C. Biologia sintética, informações digitais de sequências sobre recursos genéticos e Fundo de Cali

No que diz respeito ao Item 16 da Agenda da COP17 sobre biologia sintética, bem como às discussões sobre Informações de Sequenciamento Digital (DSI) relativas a recursos genéticos e à operacionalização do Fundo de Cali, as Partes devem:

27. Aplicar uma abordagem centrada nos direitos às decisões sobre biologia sintética, informações de sequenciamento digital (DSI) e a operacionalização do Fundo de Cali.

A COP17 ocorre em um momento decisivo para o futuro da governança global das informações de sequenciamento digital sobre recursos genéticos (DSI). Após anos de negociação, a COP15 reconheceu que os benefícios decorrentes do uso das DSI devem ser compartilhados de forma justa e equitativa e estabeleceu um mecanismo multilateral de repartição de benefícios. Na COP16, o Fundo de Cali começou a dar forma concreta a essa decisão. Esses avanços são importantes e devem ser protegidos. No entanto, o mecanismo ainda está em desenvolvimento, e as decisões tomadas agora determinarão se ele poderá resolver as desigualdades históricas ou, ao contrário, reproduzi-las na esfera digital.

A Decisão 16/2 estabeleceu o mecanismo e o Fundo de Cali, incluindo a alocação mínima de 50% de seus recursos para as necessidades autoidentificadas dos povos indígenas e das comunidades locais. O que buscamos agora são as condições necessárias para garantir que esses compromissos sejam cumpridos e que as opções em aberto não reduzam seu escopo. Para os povos indígenas, as comunidades locais e os povos afrodescendentes, a DSI vai além da distribuição de recursos financeiros. Ela também diz respeito a territórios, conhecimento, consentimento, poder e autoridade. A informação genética pode ser digitalizada, armazenada, combinada com milhões de outras sequências e reutilizada em qualquer lugar do mundo. No entanto, a biodiversidade da qual essas informações derivam não surgiu do nada. Ela existe em territórios específicos e está frequentemente ligada a sistemas de conhecimento e a práticas de manejo, seleção, cultivo, domesticação e conservação desenvolvidas ao longo de gerações. A digitalização não deve apagar essas relações. Transformar a biodiversidade em dados não deve tornar os direitos invisíveis.

Para garantir que os benefícios decorrentes do conhecimento tradicional e do sequenciamento digital da informação cheguem de forma justa e equitativa às comunidades que desenvolveram, mantiveram e cultivaram o amplo potencial da biodiversidade por gerações, apelamos aos negociadores para que defendam cinco pontos-chave:

- **Tornar o Fundo de Cali viável.** Apesar das intenções, o Fundo de Cali ainda não gerou contribuições financeiras proporcionais aos lucros da biodiversidade. A COP17 deve garantir a implementação efetiva das Decisões 15/9 e 16/2, criando os acordos e as condições necessárias para mobilizar contribuições dos usuários de DSI e gerar recursos na escala necessária para cumprir seu objetivo. Um mecanismo de repartição de benefícios só pode cumprir seu objetivo se os benefícios forem efetivamente gerados e compartilhados
- **Garantir o acesso efetivo ao Fundo.** Assegurar que pelo menos metade das receitas do Fundo seja disponibilizada aos povos indígenas e às comunidades locais, bem como à busca de suas prioridades autodeterminadas, por meio de vias de acesso diretas, compreensíveis e utilizáveis; e acompanhar publicamente os valores comprometidos, alocados e efetivamente recebidos nos territórios
- **Manter a estrutura de governança inclusiva e transparente do Fundo.** Assegurar que os arranjos administrativos e operacionais do Fundo permaneçam sob a autoridade, orientação e prestação de contas da Conferência das Partes, conforme a Decisão 16/2, mantendo, ao mesmo tempo, a transparência das decisões relativas a prioridades, alocação e avaliação por meio da participação plena e efetiva dos representantes dos titulares de direitos.
- **Fortalecer a transparência, a rastreabilidade e a governança de dados e informações.** Fortalecer a proveniência e a fonte dos metadados (ou seja, país e comunidade de origem, bem como o conhecimento tradicional associado), garantindo ao mesmo tempo que os direitos, as autorizações e as condições de consentimento associados a essas informações permaneçam vinculados à DSI ao longo de todas as transações subsequentes ou trocas entre bancos de dados. Desenvolver mecanismos de rastreabilidade interoperáveis e explorar tecnologias emergentes, incluindo inteligência artificial, para conectar a DSI à sua proveniência, ao conhecimento associado e aos usos subsequentes. Apoiar a aplicação real e concreta dos Princípios CARE e das orientações sobre os dados e o conhecimento dos povos, desenvolvidos sob sua própria liderança, ao mesmo tempo em que se salvaguardam os direitos coletivos, os dados sensíveis e a soberania dos dados dos povos indígenas e das comunidades locais. A disponibilidade digital não deve ser interpretada como autorização ilimitada para usar o conhecimento associado ou buscar novos usos.
- **Exigir revisões participativas centradas nos direitos.** Solicitar que a metodologia de revisão avalie a mobilização e distribuição efetivas de recursos, o acesso direto, a participação na tomada de decisões e o respeito aos direitos coletivos, além da viabilidade administrativa do mecanismo. Os povos e as comunidades locais devem participar da elaboração e interpretação dessa avaliação.

D. Operacionalização e integração da Decisão 16/6 sobre os povos afrodescendentes

De acordo com os princípios constitutivos da CDB, a Decisão 16/6 sobre o reconhecimento dos direitos e contribuições dos povos afrodescendentes aplica-se a todas as futuras deliberações e decisões da Convenção. Isso inclui, entre outros, as Diretrizes Voluntárias previstas no Artigo 8(j), medidas de conservação baseadas em áreas, restauração de ecossistemas, mecanismos de acesso e repartição de benefícios, financiamento da biodiversidade, iniciativas de capacitação e a implementação mais ampla do KM-GBF. Garantir a coerência entre esses processos será essencial para transformar o reconhecimento em participação significativa, representação equitativa e resultados concretos de implementação.

28. Concretizar a participação plena e efetiva dos povos afrodescendentes em todas as decisões, negociações e processos de implementação da CDB.

Em consonância com a Decisão 16/6, garantir a participação significativa e a representação equitativa dos povos afrodescendentes em todas as dimensões da CDB e na implementação do KM-GBF, incluindo acesso a financiamento, troca de conhecimento e elaboração de relatórios. Para esse fim, exortamos as Partes e os negociadores a:

- Reconheçam explicitamente o papel e as contribuições dos povos afrodescendentes na conservação, restauração e uso sustentável da biodiversidade nas Diretrizes Voluntárias relacionadas às Metas 2 e 3 do KM-GBF.
- Incluir referências explícitas aos povos afrodescendentes e aos seus direitos em todas as decisões, quando for o caso.

E. Financiamento direto para povos indígenas, povos afrodescendentes, comunidades locais, mulheres e jovens

No âmbito do Item 8 da Agenda da COP17 sobre Mobilização de Recursos e Mecanismo Financeiro, instamos as Partes a promover um financiamento da biodiversidade equitativo, baseado em direitos e inclusivo — reconhecendo a gestão responsável, os sistemas de conhecimento e os esforços de conservação dos povos indígenas, dos povos afrodescendentes e das comunidades locais. Para esse fim, as Partes devem:

29. Garantir financiamento direto para os povos indígenas, os povos afrodescendentes e as comunidades locais.

A implementação efetiva das Metas 2 e 3 do KM-GBF depende da distribuição justa e equitativa do financiamento àqueles que zelam pela biodiversidade do planeta. Para isso, a implementação da Meta 19 do KM-GBF deve priorizar o apoio aos povos que defendem e mantêm a biodiversidade e as funções e serviços ecossistêmicos associados, por meio de:

- Fortalecer os mecanismos de financiamento direto para os povos indígenas, os povos afrodescendentes e as comunidades locais, permitindo que suas organizações tenham acesso a recursos oportunos, transparentes e eficazes para conservação, restauração, planejamento territorial, monitoramento comunitário da biodiversidade e avaliações de impacto ambiental.
- Abordar e eliminar os encargos administrativos, evitando linguagem condicional que, direta ou indiretamente, enfraqueça os compromissos de financiamento para com os

titulares de direitos e as obrigações estatais associadas por meio de referências a “circunstâncias nacionais”, “quando apropriado” ou outra terminologia limitativa.

- Reconhecer as organizações representativas desses povos como entidades elegíveis para receber e administrar recursos diretamente, de acordo com suas próprias estruturas de governança e mecanismos de prestação de contas.

F. Plano de Ação de Gênero e os Direitos de Posse das Mulheres Indígenas, Afrodescendentes e das Comunidades Locais

No que diz respeito ao Item 15 da Agenda da COP17 sobre a revisão intermediária do Plano de Ação de Gênero 2023–2030, a recomendação da sexta reunião do Órgão Subsidiário de Implementação (CBD/SBI/6/L.2), e do item 10(b)(i) da agenda, relativo às diretrizes no âmbito das Tarefas 1.1 e 1.2 do Programa de Trabalho do Artigo 8(j) (Recomendação SB8J-1/3), as Partes devem:

30. Apoiar o Plano de Ação de Gênero e garantir os direitos de posse das mulheres em terras e territórios coletivos.

As mulheres dos povos indígenas, dos povos afrodescendentes e das comunidades locais são guardiãs de territórios sagrados, ecossistemas e sistemas alimentares essenciais, sementes, plantas medicinais, fontes de água e es, áreas de pastagem e coleta, patrimônio cultural e do conhecimento tradicional a eles associado. Seus direitos de uso, acesso, gestão e herança dessas terras e recursos são, em sua maioria, garantidos por meio de sistemas consuetudinários e coletivos e raramente estão documentados. Isso as deixa especialmente vulneráveis quando os territórios são titulados, zoneados, restaurados ou submetidos a medidas de conservação. As metas 22 e 23 reconhecem a igualdade de direitos e acesso das mulheres à terra e aos recursos naturais, bem como a necessidade de uma participação sensível às questões de gênero na tomada de decisões. No entanto, a revisão intermediária constatou que apenas um quarto das Partes envolve grupos de mulheres no desenvolvimento de suas estratégias e planos de ação nacionais de biodiversidade, e apenas 20% incluíram metas sobre acesso igualitário à terra e aos recursos naturais.

Durante a SBI-6, foram feitas propostas para substituir “sensível às questões de gênero” por “sensível às diferenças de gênero”; excluir a desagregação de dados por sexo; e permitir a implementação com base nas circunstâncias nacionais. Na SBSTTA-27, a proposta de trabalhos adicionais sobre equidade, igualdade de gênero e a abordagem baseada nos direitos humanos foi removida do texto acordado e mantida apenas entre colchetes.

Para lidar com o enfraquecimento generalizado dos direitos das mulheres em todas as comunidades e com as orientações de implementação associadas ao KM-GBF, as Partes devem:

- Manter a redação previamente acordada na COP15 sobre medidas “sensíveis às questões de gênero” em todas as decisões.
- “Instar” pela implementação do Plano de Ação de Gênero, em conformidade com a decisão 15/11, em vez de meramente “incentivá-la”.

- Evitar qualificadores como “de acordo com as circunstâncias, prioridades e capacidades nacionais”, que reduzem os compromissos existentes.
- Manter dados desagregados por sexo, idade e outros fatores demográficos, e aplicá-los à posse da terra, incluindo o destaque dos indicadores específicos e desagregados por sexo relativos à posse da terra atualmente incluídos na Meta 22 e na Meta 23. Assegurar que os indicadores sobre mudanças no uso da terra e posse da terra nos territórios tradicionais dos povos indígenas e das comunidades locais reflitam os direitos das mulheres nos sistemas coletivos.
- Reafirme o princípio orientador sobre igualdade de gênero e equidade intergeracional (que atualmente está entre colchetes) nos princípios orientadores do Artigo 8(j) e inclua explicitamente as mulheres na disposição que incentiva as Partes a promoverem as melhores práticas para garantir a posse da terra e a governança.
- Apoiar a adoção da proposta entre colchetes para trabalhos adicionais sobre equidade, igualdade de gênero e uma abordagem baseada em direitos, com a participação do SB8J. A revisão final do Plano de Ação de Gênero deve basear-se nas contribuições de organizações de mulheres indígenas, afrodescendentes e de comunidades locais.
- No contexto da Tarefa 1.2 do Plano de Ação de Gênero sobre planejamento espacial/AIA: Apoiar a prevenção antecipada de violações de direitos, garantindo que a posse da terra pelas mulheres, o uso de recursos, o conhecimento e os impactos diferenciados sejam identificados e abordados antes que as decisões de planejamento espacial e uso da terra sejam tomadas, em vez de depender apenas de salvaguardas posteriores.

A COP17 deve ser lembrada como a conferência que fortaleceu as contribuições dos povos indígenas, dos povos afrodescendentes, das comunidades locais e das mulheres e jovens dessas comunidades para a conservação da biodiversidade, e não como um fórum onde direitos anteriormente reconhecidos foram enfraquecidos por meio de alterações redacionais aparentemente técnicas, mas com profundas consequências jurídicas e territoriais.

1. Association de Bomassa pour la Promotion de la Culture et la Protection de la Biodiversité (ABPCPB)
2. Association pour le Développement Durable des Populations Autochtones et Locales du Gabon (ADDPALG)
3. African Women's Network for Community Management of Forests (REFACOF)
4. Amazon Conservation Team
5. Alliance Nationale d'Appui et de Promotion des Aires et territoires du Patrimoine Autochone et Communautaire en République Démocratique du Congo (ANAPAC RDC)
6. Asociación de Mujeres Afrodescendientes del norte del Cauca (ASOM)
7. Asociación Interétnica de Desarrollo de la Selva Peruana (AIDESEP)
8. Asociación de Forestería Comunitaria de Guatemala Utz Che'
9. Association of Gerakan Konservasi Rakyat Nusantara
10. Association des femmes autochtones Pygmées

11. Association des jeunes pour la protection de l'environnement (AJPE)
12. Association Mikea Iraiike
13. Association OKANI
14. Association pour la Conservation et la Protection des Écosystèmes des Lacs et l'Agriculture Durable
15. Association pour le respect du droit des populations autochtones du développement durable et du droit de l'homme (ARPA2DH)
16. Autopromotion rurale pour un développement humain durable (ADHD)
17. Brainforest
18. Bureau Communautaire pour l'Environnement, l'Agriculture et le Développement Durable (BCEAD)
19. Cámara Sectorial de Guardianes de la Biodiversidad (CSG/MMA)
20. Cambodia Indigenous Youth Association
21. Campaign for Nature
22. Centre de Formation d'Appui au Développement Durable (CEFAD)
23. Center for Indigenous Peoples' Research and Development
24. Centre d'Appui a la Gestion Durable des Forêts Tropicales
25. Centre des Technologies Innovatrices et le Développement Durable (CTIDD)
26. Centre pour l'Information Environnementale et le Développement Durable (CIEDD)
27. Centro de Desarrollo Étnico (CEDET)
28. Cercle des droits de l'Homme et de développement (CDHD)
29. Coalition des Femmes Leaders pour l'environnement et le développement durable
30. Coletivo jupago kreka
31. Community Empowerment for Change
32. Community Land Action Now!
33. Confederación Comarca Afroecuatoriana del Norte de Esmeraldas (CANE)
34. Congolese Resources Institute (CRI)
35. Confederación de Nacionalidades Indígenas de la Amazonía Ecuatoriana (CONFENIAE)
36. Conseil en Environnement et Développement Durable REDD+
37. Coordinadora Andina de Organizaciones Indígenas (CAOI)
38. Equité Verte
39. Fundación Ambiente y Recursos Naturales (FARN)
40. Femmes Forêts Développement (FFD)
41. Fondation Internationale pour le Développement, l'Éducation, l'Entrepreneuriat et la Protection de l'Environnement (FIDEPE)
42. Forest Trends
43. Foundation for Good Governance and Democratic Initiative (FGGDI)
44. Fundación Afroecuatoriana AZÚCAR
45. Fundación ALDEA
46. Global Forum of Local Communities (GFLC)
47. Green Advocates International
48. Green Foundation Nepal
49. Green Landscapes Initiatives

50. Groupe de Travail Climat REDD Renové
51. Grupo de Trabajo Internacional para la protección de los Pueblos Indígenas en Aislamiento y Contacto Inicial (GTI PIACI)
52. Huairou Commission
53. Initiative pour la Gestion Durable de l'Environnement et la Défense des Droits Humains (IGED)
54. Indigenous Peoples and Sustainable Development (IPSD) Cameroon
55. Indigenous Women Legal Awareness Group (INWOLAG)
56. Instituto Indígena Brasileiro de Propriedade Intelectual (INBRAPI)
57. Integrated development initiatives in ngorongoro (IDINGO)
58. Jaringan Pemangku Hak Areal Konservasi Kelola Masyarakat (ICCA Custodian Network)
59. Landesa
60. Les Amis de la Nature-Culture et Environnement
61. Lesotho Youth Climate Network (LYCN)
62. Ligue Nationale des Associations Autochtones Pygmées du Congo (LINAPYCO)
63. National Indigenous Women's Federation (NIWF)
64. Natural Resource Women Platform
65. Ogiek Peoples Development Program (OPDP)
66. Organizacion Nacional Indigena de Colombia (ONIC)
67. Organización Nacional de Mujeres Indígenas Andinas y Amazónicas del Perú (ONAMIAP)
68. ONG Ezaka ho Fampanandrosoana any Ambanivohitra (ONG EFA)
69. ONG Muyissi Environnement
70. Organisation Congolais des Écologistes et Amis de la Nature (OCÉAN)
71. Organización de Desarrollo Étnico Comunitario (ODECO)
72. Organización de los Pueblos indígenas de la Amazonía Colombiana (OPIAC)
73. Pastoral Women's Council (PWC)
74. Pastoralist Goals Foundation
75. Plataforma Boliviana Frente al Cambio Climático
76. Pour un Monde Meilleur (P2M)
77. Proceso de Comunidades Negras (PCN)
78. Programme Intégré pour le Développement du Peuple Pygmée (PIDP)
79. Rainforest Foundation Norway
80. Rainforest Foundation UK
81. Rainforest Foundation US
82. Red de Ecominias Propias de America Latina
83. Red Dominicana de Estudios y Empoderamiento Afrodescendiente (RedAfros)
84. Rede Vozes Negras pelo Clima
85. Red Mexicana de Organizaciones Campesinas Forestales (Red MOCAF)
86. Reseau des Peuples Autochtones Pour L'Afrique Centrale
87. Resource Conflict Institute (RECONCILE)
88. Rights and Rice Foundation
89. Rights and Resources Initiative

90. Rural Women's Assembly Zimbabwe
91. Sierra Leone Land Alliance
92. Social Entrepreneurs for Sustainable Development
93. Solidarité des Intervenants sur le Foncier (SIF)
94. Sustainable Development Institute (SDI)
95. Synergie des Initiatives et Actions Communautaire pour le Développement Intégral (SIACODI)
96. Tu Amazonia
97. Union pour le développement des minorités ekonda (Peuples vivants des forêts) (UDME ONGD)
98. Useflora/Universidade Federal de Santa Catarina (UFSC)
99. Vereniging van Saamaka Gemeenschappen
100. Women Rights and Resources Network (WRRN)